

ZLOČIN U VIŠEGRADU

Sud BiH -Veće Apelacionog odjeljenja Odjela I za ratne zločine

Broj predmeta: X-KRŽ/05/04

Optužnica broj: KT-RZ-2/05

Potvrđena: 28.06.2005.g.

Presuda broj: X-KR-05/04

Rješenje Veća Apelacionog odjeljenja Odjela za ratne zločine: KRŽ 05/04 od 05. 01. 2007.g.

Krivično djelo: zločin protiv čovječnosti, po članu 172. stav 1 KZ BiH.

Optuženi: Boban Šimšić

Tužitelj: Ibro Bulić, tužilac Tužilaštva BiH

Branitelj optuženog: Veljko Čivša

Veće Apelacionog odjeljenja Odjela za ratne zločine:

Azra Miletić, predsjednica

Lynghjem Finn, međunarodni sudac, član

Solaesa Jose Ricardo Juan de Prada, međunarodni sudac, član

Predhodni postupak

11. srpnja 2006. godine predsjednik Veća Odjela I za ratne zločine Suda BiH, sudac Dragomir Vukoje, objavio je presudu br. X-KR-05/04 kojom je završen prvostupanjski postupak protiv okrivljenoga Bobana Šimšića zbog kaznenog djela zločina protiv čovječnosti po članku 172. stav 1 KZ BiH. Presudom je optuženi proglašen krivim i osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 5 (pet) godina u koju mu se uračunava vrijeme provedeno u pritvoru, počevši od 24.01.2005. g.

Obje stranke, Tužilaštvo BiH i branitelj optuženog Bobana Šimšića, uložile su žalbe na presudu.

Navedenu presudu je Veće Apelacionog odjeljenja Odjela I za ratne zločine Suda Bosne i Hercegovine ukinulo Rješenjem, br. KRŽ 05/04 od 05. 01 2007. g. Presuda je ukinuta u osuđujućem i oslobađajućem dijelu zbog bitnih povreda odredaba kaznenog postupka i pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja. Istom odlukom određeno je održa-vanje rasprave pred vijećem Apelacionog odjeljenja Odjela I za ratne zločine Suda BiH.

Ponovljeni postupak je započeo 09. ožujka 2007. godine.

Optuženi Boban Šimšić nalazi se u pritvoru.

Sažetak optužnice

U optužnici se navodi da je optuženi, zajedno sa drugim pripadnicima srpske vojske i policije, u periodu od travnja do srpnja 1992. godine na teritoriji općine Višegrad pomagao i sudjelovao u progonu bošnjačkog civilnog stanovništva. Optuženi je od svibnja do srpnja 1992. godine sudjelovao u napadima na sela Žlijeb, Velji Lug, Kuka i dr. u općini Višegrad, te je sudjelovao u ubojstvima, silovanjima, nanošenju teških povreda i mučenjima, prisilnom oduzimanju novca i nakita, nezakonitom pritvaranju i prisilnom nestanku civila bošnjačke nacionalnosti iz prostorija osnovne škole «Hasan Veletovac» i prostorija Vatrogasnog doma u Višegradu.

IZVJEŠTAJ SA SUĐENJA

Suđenje prati regionalni tim za praćenje domaćih suđenja za ratne zločine koju čine sljedeće organizacije: Fond za humanitarno pravo (FHP) iz Beograda, Istraživačko dokumentacioni centar Sarajevo, Documenta iz Zagreba i Centar za mir, nenasilje i ljudska prava, Osijek.

Prenosimo izveštaje monitorice Fonda za humanitarno pravo iz Beograda, Mirjane Lazić.

Rasprava pred Apelacionim većem

09. 03. 2007. godine – početak obnovljenog suđenja

Suđenje prati i izveštava Mirjana Lazić, Fond za humanitarno pravo

Odluka Apelacionog veća

Predsednica veća, sudija Azra Miletić, objavila je početak obnovljenog suđenja u slučaju protiv optuženog Bobana Šimšića. Apelaciono veće je donelo odluku da na današnjem pretesu nakon čitanje optužnice, obe stranke u postupku daju svoje uvodne reči, a zatim da se sasluša tonski snimak svedočenja zaštićenje svedokinje H.H., koja je svedočila u postupku pred prvostepenim većem. Za vreme preslušavanja snimka svedočenja javnost je bila isključena, radi zaštite ličnog intimnog života oštećene.

Uvodna reč tužioca

Optužnica sadrži više krivično-pravnih radnji koje se optuženom stavljaju na teret. Njihova zajednička karakteristika je progon civilnog bošnjačkog stanovništva s područja opštine Višegrad.

Tužilačka strana će dokazima koje namerava izvesti na pretresu na nesumnjiv način dokazati krivicu optuženog. Odbrana neće moći osporiti da je u inkriminirano vreme na području opštine Višegrad postojao širok i sistematičan napad srpske vojske, policije i paravojnih formacija na civilno bošnjačko stanovništvo koji je rezultirao progonom i etničkim čišćenjem. Posledice su i fizičko nasilje, tortura, silovanje, premlaćivanja, pojedinačna i masovna ubistva. Od 63% koliko je živelo bošnjačkog stanovništva pre rata u opštini Višegrad, usled ovih radnji broj je smanjen i danas živi samo 13%.

Bitan element krivičnog dela zločina protiv čovečnosti, širok i sistematičan napad, biće dokazan. On je već utvrđen u pravosnažnoj presudi MKTJ u postupku protiv Mitra Vasiljevića. Tužilaštvo će na osnovu odredaba Zakona o ustupanju predmeta od strana MKSJ predložiti prihvatanje ove činjenice kao utvrđene.

Apelaciono veće će moći na osnovu preslušavanja iskaza svedoka iz prvostepenog postupka doneti objektivne zaključke, utvrditi činjenice i na osnovu toga doneti pravednu i zakonitu presudu koja će sadržati kaznu koja odgovara krivičnoj odgovornosti optuženog i kojom će se postići cilj i svrha kažnjavanja.

Uvodna reč branioca

Optužnica je isključivo zasnovana na lažnim iskazima svedoka. Do takvog zaključka došle su sudije prvostepenog veća i do takvog će zaključka doći i sudije Apelacionog veća nakon preslušavanja snimaka svedočenja svedoka optužbe.

Postoji standard koji je utvrdila Evropska konvencija o ljudskim pravima, a koji je proveden kroz odluke Evropskog suda za ljudska prava i kojeg se i Apelaciono veće mora pridržavati. Radi se o standardu *van svake razumne sumnje*, a koji proizilazi iz principa *in dubio pro reo* (u slučaju sumnje povoljnije za optuženog)

Napomena: Izveštaj je sačinjen na osnovu video snimka.

Rasprava pred Apelacionim većem

20. 03. 2007. godine – dokazni postupak

Suđenje prati i izveštava Mirjana Lazić, Fond za humanitarno pravo

Odluka Apelacionog veća

Apelaciono veće je donelo odluku da se u nastavku dokaznog postupka pregleda šest video snimaka svedočenja svedoka Ahma Kariška, Hajre Kapetanović, Hamda Ahmetpahića, Ibrahimuše Agić, Cure Gluščević i Vasvije Gluščević, sa glavnog pretresa pred prvostepenim većem.

Svedočenje svedoka Ahma Kariška

Direktno ispitivanje

Svedok je rodom iz sela Kuka, opština Višegrad. Optuženog Bobana Šimšića poznaje jer su bili komšije. Svoje selo napustio je 23. avgusta 1992. godine. Naime, meštani sela su proterani od strane komšija Srba. Rođak optuženog Bobana Šimšića, Andrija Šimšić došao je 14. juna u selo i rekao meštanima da moraju da napuste selo. Njih je u selu bilo oko četrdesetpet (45) i rešili su da se sklone u šumi. Žene i starci otišli su u Višegrad, kasnije su evakuisani. U selu je ostalo četiri-pet muškaraca i žena Omera Šabanovića koja im je pripremala hranu. Dana 18. juna 1992. godine je njihovo selo napadnuto. Pucnjava se začula oko deset časova. Meho Bajić, Hamda i on su se sakrili. Njegov brat Mirsad je krenuo ka vojnicima, među kojima je prepoznao Dragoljuba Papića, Ćira Đurića, Andriju i Bobana Šimšića. Mirsada su prvo tukli, a zatim izboli bajonetima i zaklali. Ostala trojica meštana, među kojima je bio i svedok, krenuli su da se sakriju i nakon 400 metara naleteli na četiri srpska vojnika među kojima su bili optuženi Boban Šimšić i njegov rođak Andrija Šimšić. Boban je stavio prst na usta pokazujući time da ćute. Počeli su bežati, Boban je zapucao za njima, ali su uspeli pobeći. Vojnici su žene terali prema Donjem Selu, ali ich nisu maltretirali. Zapalili su kuće Alije Šabanovića, Omera Šabanovića i Alije Jundovića. Omera Karišika i Redža Šabanovića su uhvatili i vezali žicom. Srbi su „skidali muslimane sa auta“ i odvodili ih prema Drini. Boban Šimšić je uspeo da spasi Omera i Redža, tako da nisu odvedeni u logor. Bilo je tu još vojnika. Videlo je Miloja Joksimovića. Uspeo je videti kako optuženi Šimšić odvodi sedam Bošnjaka, bili su komšije optuženoga, koje je potom sa još dvojicom vojnika ubio. Video je da su ovih sedmorica zagazili u Drinu, da je onda pucano i da niko od njih nije ustao. Kasnije su tela ovih ljudi pronađena u Slapu, na osnovu ličnih dokumenata. Meho Softić se nikada nije vratio, dok je Memo Ahmić ekshumiran. O ovim događajima je davao izjavu nakon što je izašao iz logora i kasnije u Žepi. Napomenuo je da je oko tristotine Bošnjaka (300) pobijeno i da bi optuženi o tome morao znati.

Unakrsno ispitivanje

Svedok je povodom ovog događaja već davao izjave, prvu u Sektoru kriminalističke policije u Goraždu 07. januara 2004. godine, drugu Tužilaštvu BiH u Sarajevu 03. juna 2005. godine. Branilac optuženog Šimšića je predočio razlike koje postoje u pomenutim izjavama i izjavi koju je svedok dao na glavnom pretresu.

Danas je svedok pojasnio da je sa deset metara video kako su njegovog brata izmasakrirali i izvadili mu creva. Njegov brat je izboden od strane Andrije Šimšića Caneta nožem, a zatim ga je Điro zaklao nekom čakijom koja je bila duga oko deset centimetara. Kada je to posmatrao bio je nedaleko od banje Vilina Vlas. Posmatrao je sve što se događalo u Sasama. Taj predeo je imao boriće i on je bio udaljen nekih stotinu metara. Branilac je predočio svedoku da je u policiji rekao da je, kad je vojska došla u selo, bio zajedno sa Memišević Ibrahimom i Mustafom i svojim bratom Mirsadom Karišikom. Svedok je istakao da njegov brat tom prilikom nije bio sa njim i dodao da su Memiševići bili sa njim kad je njegov brat ubijen. On je u logoru bio godinu dana. Branilac mu je predočio da je u ranijem iskazu rekao da je Boban Šimšić imao na glavi crvenu beretku i vojnu uniformu, dok je danas izjavio da je imao plavu beretku i policijsku uniformu. Svedok je potvrdio ono što je danas rekao. Takođe, branilac je predočio svedoku da je u policiji rekao da je Šimšić skinuo bajonet i ubio njegovog brata, dok je danas rekao da Šimšić uopšte nije skidao bajonet sa puške. Svedok je ponovo napomenuo da je bio u logoru godinu dana i dodao da je tačno ovo što je danas rekao, odnosno da Šimšić nije skidao bajonet. Branilac je potom predočio svedoku da je u policiji rekao da su ih Šimšić i Karaklić prebacili u osnovnu školu «Vuk Karadžić» u Višegradu. Svedok je istakao da nikad nije bio u toj školi. Potom mu je predočeno da u iskazu iz policije piše da su srpski vojnici odveli devojke, a da je Sanida Huram silovana. Svedok je ponovo odgovorio da ne zna ništa o tome, a razlike u izjavama objašnjava time što je bio u logoru i da zbog toga gubi svest. Branilac je potom predočio svedoku da u policiji uopšte nije pominjao da je video optuženog Šimšića i da im je ovaj rekao da ćute, a potom ga upitao zašto to nije rekao ranije. Svedok je rekao da na to ne može da odgovori i da ga je uhvatila trema. U nastavku, svedok je napomenuo da su Omer Karišik i Redža Šabanović nestali 18. juna 1992. godine, kad je i njegov brat zaklan. Branilac optuženog mu je predočio da i tu postoji razlika u odnosu na prethodne iskaze, a svedok je istakao da to ne može da objasni. Branilac je potom predočio svedoku da je u iskazu koji je dao u Tužilaštvu izjavio da je među Srbima koji su tog dana bili u selu prepoznao i oca optuženog Šimšića. Svedok je istakao da otac optuženog Šimšića nije bio tad u selu. Branilac se potom obratio svedoku rekavši da u ranijim iskazima nije pominjao optuženog Šimšića i Miloja Joksimovića. Svedok je istakao da nema živaca.

Branilac je upitao svedoka da li je davao izjavu 29. oktobra 1999. godine. Tužilac je prigovorio da on ima samo pismeno izjavu, ali nema oznake organa koji je uzimao izjavu. Iz tog razloga on je zatražio od Sudskog veća da onemogući korišćenje ove izjave. Branilac je odgovorio da je on tražio od Tužilaštva sve spise koje je dostavilo Tužilaštvo Haškog tribunala. U okviru tih spisa se nalazila i ova izjava svedoka. Sudsko veće je dozvolilo braniocu da koristi ovu izjavu. Branilac je potom predočio svedoku Karišiku da u toj izjavi iz 1999. godine uopšte nije spominjao događaj u Sasama. Svedok je istakao da je on bio očevidac ubistva sedam lica u Sasama. Branilac je priložio u sudski spis kopiju ove izjave.

Svedočenje svedokinje Hajre Kapetanović

Direktno ispitivanje

Svedokinja je do početka oružanog sukoba u BiH živela u selu Kupusovići. Većinu stanovništva činili su Bošnjaci, ali bilo je i srpskih kuća porodica Šimšić. Optuženog Bobana Šimšića poznaje od vremena kada je bio dečak. Komšije Srbi selo su puna tri meseca držali u opsadi. Nije bilo ni struje. Uništili su džamiju, ubijali su ljude, Hajra Dervišović su zaklali na pragu njegove kuće. Seća se da su ih komšije, Goran, Dragan, Radoje jednog dana proterali iz sela. Stanovništvo je krenulo pešice, ali ubrzo su svi utovareni u kamione i odvezeni do Vatrogasog doma u Višegradu. Bili su zatvoreni, niko nije mogao izaći. Povremeno su ulazili uniformisani uškarci, ali nije ih mogla poznati jer su bili maskirani, na glavi su imali čarape sa izrezima oko očiju. Jedino je

prepoznala Milana Lukića, jer se on nije masirao. Lukić je izdvajao muškarce i odvodio ih. Ukupno je odvođeno 18 muškaraca, bili su to Jukčević Sipet, Emin Agić, Meho Agić, Meho Softić, Emin Softić, Husen Vilić, Mustafa Šabanović, Vujo Gluščević, Hasim Gluščević, Ifet Gluščević i drugi. Jedini muškarac koji je ostao bio je Ismet Softić. Njegova žena Hana je molila Bobana da joj poštedi muža jer je dobio moždani udar. Žene su bile uzmenirene i odlučile da sprema cigarete za muškarce. Kada su to rekle Lukiću, on im je odgovorio: „ne trebaju njima cigare, imaju oni“. Nakon dva do tri dana koliko su bili zatvoreni, počeli su ih prebacivati na drugo mesto. Čula je da ih voze za Kladanj. Milan Lukić je stanovnike sela Žlijeb odvajao. Oni su odvedeni u osnovnu školu „Hasan Veletovac“. Tu je osim Lukića, prepoznala izvesnog Marjana i Cveleta. U školi nije videla Bobana Šimšića. Tužilac je podsetio svedokinju da je u izjavi od 30. maja 2005. godine koju je dala Tužilaštvu BiH u Sarajevu izjavila da je videla kako Boban izdvaja devojke i odvodi ih na sprat. Svedokinja je rekla da je devojke izdvajao muškarac koji je na glavi imao čarapu, tako da ga nije mogla prepoznati. Kasnije je od Alme Havidović, koja je bila odvedena, čula da se radio o Bobanu.

Obrana nije imala pitanja za svedokinju.

Svedočenja svedoka Hamda Ahmetspahić

Direktno ispitivanje

Svedok je rođen u selu Velji Lug u kome je živeo do 25. jula 1992. godine. Toga dana je u selo upala srpska vojska, ubijala ljude i palila kuće, pa su oni koji su preživeli morali da pobjegnu. On se kretao u gradu do 10. juna 1992. godine. Tada je prestao ići u grad jer se nakon toga dana nijedan Bošnjak koji je otišao u Višegrad nije vratio. Bilo je puno takvih slučajeva, čuo je da je jedan mladić sa prezimenom Velagić odveden i da se nikada nije vratio. Pre 25. jula 1992. godine nije dolazila vojska, već su dolazili pojedinci, jednom se u selu pojavio Željko Pecikoza sa automastokom puškom. Par dana pre tragičnog događaja video je jednog vojnika. Kada je taj vojnik krenuo, komšinica Lenka Stanimirović mu je rekla: „Doviđenja, Bobane, vidimo se“. Nakon što su neki pripadnici „Belih orlova“ ubili Stanka Pecikozu, koji je bilo predsednik SDS-a, situacija se pogoršala i više se nije spavalo u kućama. Svedok se krio po selu zajedno sa Safetom Aljićem, dok je većina ostalih bila u šumi. Niko od njih nije imao oružje. Noć uoči napada na selo, proveli su kod njegove kuće koja je bila najbliža šumi. Žene su bile u kući, a muškarci su bili pod jednim grmom. Prethodne večeri se ništa nije događalo i oni nisu osetili nikakvu opasnost. Ujutru je čuo kako Mediha Ahmetspahić preseca put i ide u šumu. Nije mogao da vidi da li žene izlaze iz kuće. Mediha je išla polako, a majka, Smaila Memišević, je išla za njom. Prošle su put oko dvadeset metara, a za njima su trčali vojnici. Najpre se čulo riječ „stoj“ koju je izgovorio muškarac, a potom je odmah usledio pucanj iz automatske puške, pojedinačno jedan pucanj, a kasnije više pucnjeva. Ubrzo nakon što je čuo pucnjavu, iz njegove kuće izašle su supruga Razija, ćerka Almasa i komšinicice Latifa i Tima. Čuli su se punovo pucnji i rafali koji su pogodili Latifu i njegovu suprugu. Nije video nikoga. Potom je čuo kako se vojnik vraća i kaže: „Bobane, dvije sam ubio, jedna mi je pobjegla.“ On je sve vreme bio sa druge strane kuće. Čuo je kako ulaze u njegovu kuću, a potom je video vojnika kako ulazi u hodnik i pali kuću. Kad su izašli iz kuće video je da se radi o dvojici vojnika u SMB uniformama, ali nikoga od njih nije mogao da prepozna. Nakon toga su se pojavila četvorica vojnika koja su pustila stoku iz štala. Pucnjava je trajala između pola sata i sat vremena, a on je čuo kako je ubijena starica Sofija Aljić i kasnije Safet Aljić. Kad je pucnjava prestala, video je tela svoje supruge Razije i Latife, koja su ležala jedno preko drugog. Potom je otišao iznad sela da pronađe ćerku, ali je nije pronašao odmah. Kasnije kad je čuo da komšinica Radmila zove njegovu ćerku, pronašao ju je. Ona je tražila da vidi majku, a potom su pobjegli iz sela jer su se plašili da se će se vojnici vratiti u potrazi za preživelim. Ne poznaje optuženog Šimšića.

Unakrsno ispitivanje

Svedok je o ovom događaju davao izjavu Sektoru kriminalističke policije u Goraždu, kao i Tužilaštvu BiH 03.07.2005. godine. Nije video nijednog vojnika da se toga jutra približava njegovoj kući. Telo njegove supruge je bilo udaljeno oko 25 metara od kuće. Vojnici koje je video nosili su SMB uniforme. Na glavama nisu imali kape. Nije video ko je prvi vojnik koji je ušao u kuću. Kad je vojnik rekao: „Bobane, dvije sam ubio, jedna mi je pobjegla.“, on je bio na razdaljini od dvadesetak metara. Rekao je da na njegovu ženu nije pucao Boban, već onaj drugi vojnik. U grupi žena koje su izašle iz njegove kuće, video je i svoju ćerku Almasu.

Svedočenje svedokinje Ibrimuše Agić

Direktno ispitivanje

Svedokinja je do početka ratnih sukoba u BiH živela u selu Žlijeb, opština Višegrad. Većinu stanovništva činili su Bošnjaci, ali bili je nekoliko srpskih kuća porodice Šimšić. Bobana Šimšića poznaje, on je bio njen komšija. Jednog dana 1992. godine, u selo je došla srpska vojska. Stanovnike sela su kaminionima prebacili do Višegrada, i smestili ih u Vatrogasni dom. Bilo je zatvoreno oko 150 ljudi. Na ulazu su ljude popisivali prema prezimenima. Bio je prisutan Milan Lukić sa svojom pratnjom. Jedan visoki vojnik je rekao:”Sad ćemo da vas streljamo, moju su ženu u Goraždu razapeli vaši”. Njen muž i ona su predali sve što su imali kod sebe. Popodne, oko tri sata, odveli su muškarce. Izvodili su ih po trojicu. Bobana tada nije videla. Za vreme boravka u Vatrogasnom domu videla ga je samo jednom. Jedna žena Fata, prišla je Bobanu i tražila mu je da im donese hleba, ali svedoknja nije čula šta joj je Boban odgovorio. Kasnije je došao Lukić, prišao joj i rekao da misli da nije predala sav novac koji je imala kod sebe. Udario ju je po glavi tako jako da je bila je u nesvesti ceo dan. Vojnici su svaku noć izvodili žene koje su bile zatvorene. Njena snaja Hasija, koju su odvodili svaku noć, rekla joj je da su je jedne noći silovala 28 vojnika. Bobana nije pominjala. Videla je kada su odvodili i druge žene, Hajru, Jasminu, Vasviju... Nikada nije videla da je u tome učestvovao Boban.

Tužilac je predočio izjavu svedokinje koju je ona dala Tužilaštvu BiH u Sarajevu 26. maja 2005. godine. U toj izjavi svedokinja je izjavila da je na vratima za vreme odvođenja muškaraca stajao Boban Šimšić. Svedokinja je sada porekla da je ona videla optuženoga na vratima, ali je od drugih žena čula da je Boban bio u pratnji Milana Lukića prilikom odvođenja muškaraca. Tužilac je pročitao deo ranije izjave, u kojoj svedokinja navodi da je osnovnoj školi “Hasan Veletovac”, u kojoj je bila zatvorena nakon Vatrogasnog doma, svakodnevno viđala Bobana Šimšića, koji je zajedno sa Mitrom Vasiljevićem birao devojčice mlađe od 13 godine i da su se nad njima seksualno izživljavali. Svedokinja je i ovu svoju izjavu porekla, i objasnila da je za takvu priču čula, ali da to svojim očima nije videla.

Unkarsno ispitivanje

Osim izjave Tužilaštvu BiH, svedokinja je izjavu dala i ženi po imenu Bakira. Nije se precizno izjasnila ko je ta žena, ali je rekla da ju je viđala na televiziji. Bakira joj je rekla da mora govoriti kao i ostale žene, u suprotnom će ostati bez penzije.

Svedočenje svedokinje Cure Gluščević

Direktno ispitivanje

Svedokinja je do juna 1992. godine živela u selu Žlijeb. Stanovništvo sela bilo je mešovito, bilo je i Srba i Bošnjaka. Danas u njemu žive samo Srbi. Dana 17. juna 1992. godine bošnjačke porodice su obaveštene da moraju napustiti selo. Njihove komšije, Srbi, Radoje Milićević, Goran Milićević, Spasoje Milićević, Milojica Novaković, Radojica Novaković, Cvele Novaković, Ljuba Novaković i Boban Šimšić, učestvovali su u njihovom proterivanju. Neki od njih bili su u uniformama, ali svi su imali oružje. Ljudi su pešice krenuli i stigli u mesto Obravnje. Tu su ukrcani u kamione i odvezeni u Višegrad, u zgradu Vatrogasnog doma. Na ulasku u zgradu prepoznala je Milana i Sredoja Lukića. Sredoje je popisivao žene, Milan muškarce. U Vatrogasnom domu bili su tri dana. Za to vreme dolazili su maskirani muškarci u uniformama i od ljudi oduzimali novac. Njoj lično, novac je oduzeo Mitar Vasiljević kada je izveo ispred zgrade. Drugog dana, 18. juna odeli su muškarce. Rečeno je da ih vode na saslušanje, ali oni se nikada nisu vratili. Nakon pola sata pojavio se Boban Šimšić. Žene su ga molile da im pomogne, ali je on uz reč „marš“ samo odmahnuo rukom. Od muškaraca odvedeni su njen suprug, Mujo Gluščević, zatim Safet Gluščević, Hasib Gluščević, Hasan Gluščević, Meho Agić, Emin Agić, Sead Hodžić, Dželab Hodžić, Huso Bulatović, Husein Vilić, Hamed Kešmer, Ibrahim Kešmer, Savko Sućeska, Mustafa Šabanović, Adem Kozčić i Avdija Muhanović. Njen suprug je ubijen, njegovo telo pronađeno je u Žepi, nakon toga je sahranjen. Trećeg dana kamionima su ponovo krenuli, u pravcu Kladnja. Jedan od kamiona se pokvario, tako da su se vratili u grad i dok su stajali ispred stanice milicije Boban Šimšić se odbratio zarobljenim ljudima: „Komšije, ne da vam se izaći iz Višegrada“. Zatim su odvedeni u fiskulturnu salu osnovne škole „Hasan Velatovac“. Bilo je mnogo ljudi, oko 250 žena, dece i staraca iz više sela opštine Višegrad. Dok su bili zatvoreni često su dolazili Milan, Sredoje i Boban Šimšić. Boban je bio u policijskoj uniformi. Žene su često izvođene, a kad bi se vratile pričale bi da su silovane. Pominjale su da su ih silovali Boban Šimšić, Milan Lukić i Mitar Vasiljević. Čula je da su i neki muškarci bili fizički zlostavljani. U školi su proveli četiri dana. Nakon toga autobusima su prebačeni u Bajinu Baštu.

Unakrsno ispitivanje

Svedokinja je pre rata bila u dobrim odnosima sa Bobanom Šimšićem, bili su komšije i nije bilo nikakvih problema. O ovom događaju govorila je i ranije i dala iskaz Tužilaštvu BiH u Sarajevu, 31. maja 2005. godine. Branilac optuženog predočio je tu izjavu i razliku u odnosu na ono što je svedokinja danas izjavila. U ranijoj izjavi nije pominjala da su žene govorile da ih je silovao Boban Šimšić. Takođe, u ranijoj izjavi pomenula je da je iz škole nju izvodio Mitar Vasiljević. Svedokinja je kazala da je sa Vasiljevićem imala samo jedan kontakt, ali ne u školi, već u Vatrogasnom domu kada joj je Mitar tražio novac. Mitar je tada bio mršav muškarac, srednje visine, srednjih godina. Seća se da su u školi zajedno sa njom bili zatvoreni i Ismet i Hana Softić, kao i Ibrimuša Agić i Hatidža Agić.

Svedočenje svedokinje Vasvije Gluščević

Direktno ispitivanje

Svedokinja je do 17. juna 1992. godine živela u selu Žlijeb, sa suprugom i tri maloletna sina. Tog dana naoružane komšije, Srbi, su upadali u bošnjačke kuće tražeći muškarce. Njen suprug je već bio pobjegao sa najstarijim sinom koji je tada imao četrnaest godina. Šimšić Borka je uzela ključ od njene kuće i provalila unutra. Svjedokinja je prepoznala izvesnog Mila, Stanoja, Milomira i Gorana Milićevića. Vrađali su bošnjački narod i psovali. Bili su tu svi iz porodice Šimšić, Bobanovi otac i majka, Rosa, Nikola, Laza. Bobana tada nije videla. U blizini, u mestu Obrinje su

čekali kamioni kojim je stanovništvo odvezeno do Vatrogasnog doma. Odvodili su žene na sprat te zgrade i svlačili ih kako bi im oduzeli novac i zlato. Tu je videla Milana Lukića i Mitra Vasiljevića. Osim njih bilo je još vojnika, ali nikoga nije prepoznala jer su bili maskirani, na glavama su imali ženske čarape sa prorezima za oči. Drugog dana, 18. juna, odeli su muškarce, njih osamnaest, među njima i njenog sina Hasima i supruga Halima. Kasnije je saznala da su ubijeni i bačeni u reku Drinu. Tela njenog muža i sina su pronađena i sahranjena. Dok su boravili u Vatrogasnom domu, žene su silovane. Jednu ženu iz Žepe odvodili su svake noći. Svedokinja je izbegla takvu sudbinu. Nekon četiri, pet dana ponovo su krenuli kamionima. Jedan od kamiona se pokvario pa su ostali u Višegradu i zatvoreni u osnovnu školu „Hasan Velatovac“. Na kraju su odveženi u Bajinu Baštu, a zatim u Makedoniju.

Svedokinja je o ovom događaju već dala izjavu u istrazi, Tužilaštvu BiH u Sarajevu 24. maja 2005. godine. Tužilac je svedokinji predočio razlike u izjavi. U istrazi je izjavila da je uoči dana kada su ih komšije proterale u selu videla Bobana Šimšića, dok je na današnjem glavnom pretresu tvrdila suprotno. Svedokinja je potvrdila da je optuženog videla tog dana. Takođe, u ranijoj izjavi izjavila je da je dok je bila zatvorena i ona bila žrtva silovanja. Sada je pojasnila da se nije radilo o silovanju, već o fizičkom zlostavljanju.

Unakrsno ispitivanje

Prilikom boravka u Vatrogasnom domu videla je da su tu zatvoreni i Ismet i Hamda Sofkić, Ibrumša Agić, Hajra Kapetanović i drugi, i svi oni su mogli videti ovo o čemu je svedokinja danas govorila. Branilac je pozivajući se na raniju svedokinjinu izjavu iz istrage, pitao svedokinju da li je izjavila da su 17. juna došli naoružani Srbi iz Loznice, ali među njima nije videla Bobana Šimšića jer su svi bili maskirani. Svedokinja je ovo potvrdila.

Rasprava pred Apelacionim većem

27. 03. 2007. godine – nastavak dokaznog postupka

Suđenje prati i izveštava Mirjana Lazić, Fond za humanitarno pravo

Odluka Apelacionog veća

Apelaciono veće je odlučilo da se u nastavku dokaznog postupka pregledaju tri video snimka svedočenja svedokinje Almase Ahmedspahić i video snimak svedočenja svedoka Almira Aljića, sa glavnog pretresa pred prvostepenim većem.

Svedočenje svedokinje Almase Ahmedspahić, 16.12.2005. godine

Direktno ispitivanje

Svedokinja je do 25. jula 1992. godine živela sa roditeljima, u selu Velji Lug, na desnoj obali reke Drine, nedaleko od Višegrada. U to je vreme većina stanovništva otišla iz sela zbog straha od srpskih vojnika. Oni koji su ostali su dane provodili u šumi. Noću bi silazili u selo, ali su kuće napuštali u ranim jutarnjim časovima. U noći između 25. i 26. jula 1992. godine u njenoj kući su se nalazili, njena majka Razija i komšinice Latifa Ahmedspahić i Tima Aljić. U susednoj kući Osmana Ahmedspahića bilo je, također, ljudi. Probudila ju je pucnjava oko šest časova toga jutra. Izašla je iz kuće i videla kako su komšinicu, Medihu Ahmedspahić, koja se sa bebom uputila ka šumi, presreli srpski vojnici i vratili je u selo. Ubrzo se začula paljba iz automatskog oružja. Sakrila se u običnji malinjak. Za njom su krenule Razija i Latifa. Čula je rafalnu paljbu, a neposredno zatim i dva pojedinačna pucnja. Iz malinjaka je videla kako je protrčao jedan vojnik, prepoznala ga je, bio je to Slaviša Jovanović. Htela je najpre da ga pita šta se dešava, ali se uplašila i odustala. Čula je kada je Slaviša nekome rekao: „Bobane, ubio sam dvije, jedna mi je

pobegla, božiju joj majku“! Videla je Bobana Šimšića, na koga je pokazala rukom u sudnici, kako nosi automatsku pušku u jednoj i neku zelenu tečnost u drugoj ruci. Ušao je u njenu kuću i nakon par minuta kuća je planula. Njih dvojica kreću dalje ka selu. Dolaze do kuće Safeta Aljića i nju su upalili. Videla je na kratko Medihu sa bebom, Medihinu majku i Mušu Sućesku. Ubrzo se čuje rafal i ona pretpostavlja da su i one ubijene. Čula je jauke Safeta Aljića. Sama, svedokinja odlazi u šumu i shvata da su srpski vojnici tu proveli noć i spremali se da napadnu selo. Nakon jednog sata, vraća se u selo, u svoju kuću. Kako je bila bosa, tu uzima majkine čizme i penje se na brdo odakle se vide srpske kuće. Tu je primetila ljude. Krenula je ka njima i srela Lenku Stanimirović koja joj je rekla da pravi kolače jer je prošlo četrdeset dana od kada je Stanko Pecikoza ubijen. Stanko Pecikoza je bio ugledan čovek, Srbin, koji je štitio bošnjačke porodice i koga su zbog toga srpski vojnici ubili. Ubrzo je došla do kuće Budimira Pecikoze koji joj savetuje da se probije do Jelašaca i da se tamo javi njegovom sestriću koji će je dalje prevesti do Bajine Bašte. Kad stigne u Srbiju, nikome ne sme da govori da je muslimanka, već da koristi ime Jasna Pecikoza. Kada je svedokinja krenula, naišla je Radmila Stanimirović koja počinje glasno da je doziva. To je svedokinju uplašilo i rešila je da se sakrije u kukuruzištu. Dozivanje je čuo njen otac, koji se skrivao u blizini. Video je gde se ona sakrila. Krenuo je ka njoj i ubrzo su se sreli i rešili da se vrate do kuće kako bi uzeli nešto novca i zlata. Kada su stigli, u blizini kuće je videla mrtvu majku i Latifu. Imale se rane po nogama od rafala i po jednu ulaznu ranu na slepoočnici. Nakon toga su ona i otac pobjegli u šumu i tamo pronašli još ljudi koji su preživeli. Poznaje optuženog. Kako je Višegrad mali grad, viđala ga je često. Poslednji put, pre kritičnog događaja, videla ga je u februaru 1992. godine. Tada su u gradu već postojale barikade gdje su legitimisali ljude. Jednog dana, kada se sa bratovim prijateljem vraćala kući, videla je na barikadi Bobana Šimšića i kako ga je poznavala nije se bojala. Htela je da mu da ličnu kartu, ali joj je prijatelj rekao: „Čuti, znaš li ti ko je to, to je Boban Šimšić!“

Unakrsno ispitivanje

Svedokinja je o ovom događaju dva puta davala izjave. Prvu je dala Sektoru kriminalističke policije u Goraždu, 01. februara 2005. godine, a drugu Tužilaštvu BiH u Sarajevu 31. maja 2005. godine. Odbrana je pročitila delove tih izjava i ukazala na razlike u odnosu na ono što je svedokinja danas govorila prilikom unakrsnog ispitivanja. U svojim ranijim izjavama svedokinja je izjavila da je pored tela svoje majke Razije, videla tela Latife Ahmedspahić i Time Aljić. Danas je izjavila da je samo videla dva tela, Razije i Latife. Svedokinja je to objasnila greškom u kucanju, tako da je u zapisnik umesto njenih reči „videla sam njih dvije“ uneto „telo Latife i Time“, i izjavljuje da je tačno ovo što je danas izjavila. Odbrana je predočila i razliku u opisivanju razdaljine sa koje je videla vojnika, ranije je izjavila da je to bilo oko sto metara, a sada oko dvadeset metara. Svedokinja je potvrdila ono što je danas izjavila. Videla je vojinka, Slavišu Jovanovića i čula rafal, ali nije videla kada je pucao. Boban Šimšić i Slaviša Jovanović, bili su obučeni u maslinaste uniforme, nisu nosili kape, imali su automatske puške. Slaviša je imao svetlosmeđu kosu i bio je visok oko stošezdeset, stosedamdeset centimetara.

Svedočenje svedokinje Almase Ahmedspahić, 23.03.2006. godine

Direktno ispitivanje

Bratov prijatelj sa kojim se jednom prilikom vraćala kući i tom prilikom videla na barikadi Bobana Šimšića, zove se Slaviša Đurić i živi u Višegradu. Osim dve izjave koje su pomenute prilikom prethodnog svedočenja svedokinje, svedokinja je dala još jednu u maju 2005. godine prilikom ekshumacije meštana u selu Velji Lug. Tom prilikom je vršena i ekshumacija i identifikacija njene majke Razije. Prilikom kratkog informativnog razgovora, o čemu je sačinjena službena beleška sa datumom 06.06.2005. godine, opisala je šta se dešavalo u selu 25.07.1992. godine. Tom prilikom nijednom nije spomenula ime Bobana Šimšića. Branilac optuženog

Šimšića tražio je objašnjenje. Svedokinja je izjavila da je tada bila jako potrešena i da svoju izjavu nije ni pročitala ni potpisala, tako da ne stoji iza nje.

Unakrsno ispitivanje

Tužilac se protivi načinu na koji odbrana ispituje svedokinju. Istakao je da ukoliko ona nije u stanju da odgovori na pojedina pitanja, ne treba vršiti pritisak. Tužilac nema pitanja za svedokinju.

Suočavanje svedokinje Almase Ahmedspahić i svedoka Slaviše Jovanovića, 12.06.2006. godine

Izjava Almase Ahmedspahić

Svedokinja poznaje Slavišu Jovanovića. Dana 25. jula 1992. godine videla ga je u svom selu Velji Lug. Probudila ju je, izašla je iz kuće i sakrila se. Ubrzo je Slaviša protrčao blizu nje. Čula je pucanj i kako se Slaviša obraća Bobanu rečima da je ubio dve žene, ali mu je jedna pobjegla. Zatim je videla kako se udaljavaju od njene kuće i idu putem prema selu. Ubrzo se čula pucnjava, a zatim je celo selo počelo da gori. Vojnici su stoku puštali, a ljude ubijali.

Izjava Slaviše Jovanovića

Svedok je izjavio da saoseća sa bolom svedokinje, ali da ona ne govori istinu. Tog kritičnog dana on nije bio u selu Velji Lug. U to vreme on nije mogao da protrči pored nje, jer tada čak nije mogao da hoda.

Svedočenje svedoka Almira Aljića

Direktno ispitivanje

Svedok je do početka rata živio u selu Velji Lug. U selu je bilo i bošnjačkih i srpskih kuća. U svojoj kući živio je sa roditeljima, bakom, bratom i sestrom. Iako su okolna sela često spaljivana, selo Velji Lug srpski vojnici nisu dirali. Razlog tome je bio Stanko Pecikoza, koji je štiti stanovnike ovog sela. Nakon njegovog ubistva, srpski vojnici su 25. jula 1992. godine napali selo, ubili civile i spalili kuće. Tog jutra, svedok je ispred kuće porodice Ahmedspahić spavao zajedno sa Hamdom i Salimom. Žene su bile u kući. Kada su vojnici upali, Hamdo i Selim su pokušali da ga probude, ali kako nisu uspeli, pobjegli su. Kada se svedok probudio prvo što je video bila su tri srpska vojnika, među njima prepoznao je Rada Lukića. Rade ga je pitao gde mu je brat, a zatim je tražio gorivo. Gorivo se nalazilo u garaži, ali kako je ona bila zaključana, svedok je ušao u kuću da uzme ključ i to iskoristio da pobjegne sa zadnje strane kuće. Rade je primetio da beži i zapucao za njim no uspoi je pobeći iza nekih kuća. U jednoj njivi zatekao jednu ženu sa detetom. Rekla mu je da je njegov otac prošao tuda malo pre njega pa je krenuo u pravcu u kojem je žena pokazala. Čuo je da je Rade rekao: „Požuri, Bobane, ovog moram uhvatiti živa“, misleći na svedokovog oca. Čuo je kada su vojnici uspeli da zarobe njegovog oca. Dok su ga vodili, jedna žena je molila Bobana da pusti zarobljenog čoveka, jer je to jedan dobar čovek, njen komšija. Boban joj je zapretio da čuti ili će ih oboje ubiti. Jedan od vojnika sumnjao je da se muškarci kriju u kukuruzištu i naredio da se puca u tom pravcu. Svedok je zbog toga morao da pobjegne sa tog mesta. Vojnici su ušli u selo i ubrzo ga zapalili. Svedok je krenuo prema šumi, ali je na pola puta čuo pucnjavu. Popodne, kada je proveravao da li je neko živ u selu, pronašao je četiri ženska leša. Bile su to Ahmedspahić Metiha, njena majka, njena rođaka i njena devetomesečna beba. Na drugom mestu pronašao je tela Razije i Latife Ahmedspahić. U blizini jedne kuće, koja nije bila

spaljena, video je svoju majku. Zajedno su otišli u šumu. Svog oca nije pronašao, sve dok nije ekshumiran i identifikovan. Nikada nije pronašao ni svoju babu Sofiju Aljić, koja je u to vreme imala oko 85 godina. Sa njegovom babom bila je još jedna žena iz Bostilje, takođe nikada nije pronađena. Ime Bobana Šimšića tog dana čuo je dva puta. O kom Bobanu se radilo, ne zna. Optuženog Bobana Šimšića ne poznaje i ne zna da li je on taj Boban kome se obraćao Rade Lukić.

Unakrsno ispitivanje

Svedok je o ovom događaju davao izjave dva puta. Prvu izjavu dao je Sektoru kriminalističke policije u Goraždu 01. februara 2005. godine. Drugu izjavu dao je Tužilaštvu BiH u Sarajevu 27. maja 2005. godine. Odbrana je predočila razlike između tih izjava i onoga što je svedok izjavio na današnjem glavnom pretresu. Glavna razlika je u tome, što ime Bobana ranije nije pominjao, dok je danas izjavio da je to ime u selu čuo dva puta. Svedok ne može da objasni usled čega je došlo do razlike u izjavama. Tog dana video je Rada Lukića i čoveka koga je on oslovljavao sa Bobane u maskirnim, šarenim uniformama, imali su kape na glavi i brade. Rada je prepoznao jer ga je poznavao od ranije, dok ovog drugog čoveka nije poznavao i ne bi ga mogao prepoznati. Iako ne poznaje Slavišu Jovanovića, čuo je priče da je i on učestvovao u napadu na selo.

Odluka Apelacionog veća

Apelaciono veće je odlučilo da se sledeći pretres održi 11. aprila 2007. godine.

Rasprava pred Apelacionim većem

17. 04. 2007. godine – nastavak dokaznog postupka

Suđenje prati i izveštava Mirjana Lazić, Fond za humanitarno pravo

Odluka Apleacionog veća

Apleciono veće je donelo odluku da u nastavku dokaznog postupka pregleda video snimke svedočenja svedokinja Fatime Poljo, Kade Spahić, Latife Hodžić i Mule Užičanin, sa glavnog pretresa pred prvostepenim većem.

Svedočenje Fatime Poljo

Direktno ispitivanje

Svedokinja je do rata živela u selu Vlahovići zajedno sa svojim suprugom i troje maloletne dece. Dana 15. juna 1992. godine u selo su ušli vojnici koji su im rekli da moraju napustiti svoje kuće. Bili su maskirani tako da nikog nisu mogli prepoznati. Tražili su da stanovništvo preda oružje, novac i zlato. Zatim su ih kamionima odvezli u logor u Višegrad. Zatvorili su ih u fiskulturnu salu osnovne škole «Hasan Veletovac». U školi je bilo oko 350 Bošnjaka. Tu su ostali dvadeset dana i za to vreme nisu mogli izaći iz škole jer su bili zatvoreni. Spavali su na betonu i nisu dobijali dovoljno hrane. Seća se da su u salu čestio ulazili optuženi Boban Šimšić, Milan i Sredoje Lukić, izvesni Miloje, Cvijović i Čira iz Loznice. U to vreme nije poznavala optuženog Šimšića, ali su ga poznavale njene komšije, koje su pričale da će ih on spasiti. Tada je optuženi bio visok i imao je plavu kosu. Vojnici su veoma često tukli zarobljene muškarce, a neki su odvedeni i od tada im se gubi svaki trag. Žene su molile optuženog Šimšića da vrati odvedene ljude, na šta je on odgovorio da su otišli na ispitivanje i da će se vratiti. Tako je jednog dana odveden i njen suprug, sin, muž njene sestre i jedan momak iz Dubova. Odveli su ih četiri vojnika, Boban Šimšić, Cvijović i dva Lukića. Ni dan danas nisu pronađena njihova tela. Bilo je starijih muškaraca koji

bi preminuli od zadobijenih povreda. Među njima bili su Hasim Šabanović, Mehmed Hadžić, Ibrašim Hadžić, Remo Hurem i Ragib Hurem. Vojnici, među kojima je bio i optuženi Šimšić, jednom prilikom su izveli muškarce i naterali ih da jedni druge udaraju toljagama. Ukoliko ne bi dovoljno jako udarali, optuženi Šimšić bi ih udarao puškom po glavi. Kad bi zidovi bili krvavi, naredili bi ostalim zatvorenicima da ih čiste svojom odećom da na njima ne ostane ni kapi krvi.

Optuženi Šimšić, Milan Lukić i dr. izvodili iz sale devojke i potom ih silovali. Jednom prilikom su hteli da izvedu njene sestričine Smailu i Nailu Ahmetagić. Njena sestra, Haira je tada molila optuženog Šimšića da ne vodi Smailu, pošto je imala devetomesečnu bebu. Zbog toga je optuženi Šimšić odveo samo Nailu Ahmetagić. Bilo je puno žena koje su odvođenje na silovanje, među nima bila je i njena komšinica Latifa. Jednog dana ženu po imenu Šuhra tukao je čovek u krvavoj mesarskoj kecelji. Nije prepoznala tog čoveka, ali su joj drugi zatvorenici rekli da je to bio optuženi Šimšić ili Lukić. Taj čovek je rekao Šuhri da se skine da bi joj dao «ono što joj Alija nije dao». To se dešavalo u samoj sali i svi zatvorenici su to mogli da vide. Šuhrina ćerka Senada joj je kasnije ispričala da je jedan vojnik hteo i nju da siluje, a da je ona uspela da mu otme nož, ubode ga i pobegne iskočiviši kroz prozor sa trećeg sprata.

Vojnici su tražili novac i zlato. Gledala je kako jedan od njih stavlja metak u cev i prislanja joj pištolj na čelo. Tražio joj je da preda sve što ima, ali ona nije imala ništa, sav novac bio je kod njenog supruga. Tukli su je i od tih batina danas ima bolove u kučmi i jako slabo vidi.

Jednog dana optuženi Šimšić, Milan Lukić, Sredoje Lukić i Ćiro iz Loznice su njenog sina Elvedina, koji je tad imao 14 godina, izveli na ispitivanje. Ispitivali su ga gde su sakriveni pripadnici Zelenih beretki u Vlahovićima. Ćiro je doneo turpiju i pretio mu da će ga sa njom zaklati. Dok su bili zatvoreni njen sin je izvođen četiri puta. Od trauma je izgubio kosu. To se dešavalo i sa drugom decom.

Čula je od svoje sestre da je njihov ujak Ibro Šabanović ubijen. To su čuli i ostali zatvorenici pa je nastala gužva u sali. Jedan čovek je razbio prozor i ona je sa svojom decom i sestrom Ruzmirom iskočila kroz prozor sa trećeg sprata i pobegla. Ipak, sutradan vojnici su ih pronašli na Rodić Brdu i vratili u školu. Nakon par dana vojnici su ih ukrcali na kamione i rekli da ih vode na klanje u banju Vilina Vlas. Kada su stigli do mesta Sase sa kamiona su skinuti Mustafa Smajić, njegov sin i još jedan čovek čije ime ne zna. Ostali zatvorenici su vraćeni u školu, gde su proveli još pet, deset dana, kada im je saopšteno da u roku od 5 minuta napuste školu ili će izgorjeti zajedno sa njom.

Optuženog Šimšića je prvi put posle boravka u logoru videla kad su meštani išli da obiđu svoje kuće i groblje u svom selu. Zborno mesto odakle su krenuli bilo je Obravnje. On se tu pojavio u policijskoj uniformi i upitao narod da li je nešto loše uradio i da li je bio ratni zločinac. Kako su se svi plašili niko nije smeo ništa da kaže. Kasnije ga je jedino viđala na televiziji, kada je optužen za ratni zločin.

Unakrsno ispitivanje

U školu „Hasan Veletovac“ u Višegradu dovedena je oko podne, ne seća se tačnog datuma. Sa njom su tada zarobljeni i njen suprug Ismet, njihovo troje dece, sestra Rusmira Bulatović i njen suprug Huso, njihovo dvoje dece, kao i komšije Hajra Ramić, Nail Ramić, Šemso Poljo i Rasema Bulatović koja je kasnije umrla. Njena sestrična Naila Ahmetagić je dovedena u školu posle.

Iz fiskulturne sale u kojoj su bili zatvoreni vojnici su više puta izvodili muškarce u hodnik ili dvorište da bi ih tukli. Tukli su ih šipkama, cipelama i puškama. Izvodili su ih svakog dana, u svako doba dana, počinjali bi oko 10 časova i zatim tukli celog dana. Među njima prepoznala je Lukiće i Šimšića. To je videla kroz prozor u hodniku odakle se jedino moglo videti dvorište, kada je odlazila po vodu. Jedini dobri stražari bili su Goran Miličević i sin šumara Vasiljevića, koji su spasavali narod. Stražari su bili obučeni u uniforme, policijske ili vojne. Jedna od žena koju je Lukić odveo na sprat da je siluje ali je ona uspela da pobegne, zove se Senada. Ona je ćerka

Šuhre, koja je takođe bila pretučena. Ne seća se koliko je vremena proteklo od njenog dolaska u školu do trenutka kada je pretučena, ali zna da se to desilo pre nego što je Ibro Šabanović ubijen. Poznavala je osobu po imenu Ibro Memić, bio je zatvoren sa njima u školi i batinan, ali se ne seća da li ga je tukao optuženi Šimšić.

Svedokinja je o ovom događaju ranije dala izjave Sekretu kriminalističke policije u Goraždu 05. maja 2004. godine i Tužilaštvu BiH u Sarajevu 24. maja 2005. godine.

Baranilac je svedokinji predočio razlike između njenog iskaza koji je dala na glavnom pretresu prilikom direktnog ispitivanja i njenih ranijih izjava. U izjavi datoj Tužilaštvu navela da je u školi bila zatvorena deset dana dok je na glavnom pretresu rekla dvadeset dana. U policiji je izjava da je u školu dovedena 26. maja 1992. godine dok je na glavnom pretresu rekla da je to bilo između 15. i 20. juna 1992. godine. U policiji je rekla da je njen suprug odveden iz škole samo sat vremena nakon što su dovedeni u školu, dok je na glavnom pretresu izjavila da je prenoćio u školi pa je sutradan odveden. Takođe, u policiji je rekla da su njenog supruga i druge muškarce odveli izvesni Miloje, Cvijović i Dragan Lukić, dok je na glavnom pretresu rekla da je među njima bio i Boban Šimšić. Na glavnom pretresu govorila je o ubistvu Ibre Šabanovića, dok to u izjavi datoj Tužilaštvu uopšte nije pominjala. U policiji nije pominjala da su muškarci, kada su izvedeni u dvorište, bili naterani da se međusobno udaraju toljagama, o čemu je govorila na glavnom pretresu. Na glavnom pretresu je navela da je optuženi Šimšić odvodio radi silovanja njenu sestričnu Nailu Ahmetagić, dok u Tužilaštvu o tome nije govorila. U izjavi datoj policiji nije pominjala ni da je žena sa nadimkom Šuhra pretučena, o čemu je govorila na glavnom pretresu. Na glavnom pretresu je još ispričala da je optuženi Šimšić odveo njenog četrnaestogodišnjeg sina na ispitivanje, dok je u izjavi datoj Tužilaštvu navela da su njenog sina četiri puta izvodili na ispitivanje Miloje Joksimović i izvesni Ćiro iz Loznice, ali ne pominje Bobana Šimšića, dok u izjavi u policiji uopšte ne spominje da je njen sin bio dovođen na ispitivanje. Svedokinja je objasnila da se ranije zbunila i nije se mogla svega setiti i da je tačno ono što je iznela na glavnom pretresu.

Svedočenje Kade Spahić

Direktno ispitivanje

Svedokinja poznaje otuženog Šimšića jer je išao sa njenom decom u školu. Do početka rata živela je u selu Mala Gostilja. Kada je počeo rat u selu su se pojavili „Beli orlovi“ i oduzimali oružje od ljudi. Seljani su se plašili jer je srpska vojska ubijala i pljačkala i zbog toga su se noću krili u šumi. Kada su u selu su zapaljene dve kuće pedesetak meštana počelo da beži u pravcu Žepe. Krenuli su kroz šumu, ali su ih vojnici primetili i počeli da pucaju. Žene su vikale da su tu samo žene i deca i molile ih da prestanu da pucaju. Prvi se pojavio Boban Šimšić, rekao je da im neće ništa loše učiniti i da ne beže. Zatim su došli Cane, Andrija Šimšić i još jedan nepoznat vojnici. Krenuli su sa njima i kada su došli su do bunara u selu Donja Kuka videli su beživotno telo Mirsada Karišika. Ubrzo je Boban doveo vezane Omera Karišika i Redžu Šabanovića. Tukao ih je u leđa i uveo u kuću Alije Junzovića. Kuća je ubrzo planula, a iz nje Omer i Redžo nisu izašli. Posle toga više nikada nije videla Omera i Redžu. Zatim je Boban naredio Andriji i Canetu da ih odvedu do škole u selu Vlahovići. Kada su stigli do škole rekli su im da čekaju kod ograde, ali čim je pao mrak pobegli su u šumu, odakle su se vratili u svoje selo.

Nakon nekog vremena vojnici su ponovo došli u njeno selo, popisali stanovništvo i sa tri kamiona odvezli ljude iz njenog i još tri okolna sela u školu „Hasan Veletovac“ u Višegradu. Tu je bilo oko stotinu Bošnjaka. Ona je u školi bila zatvorena trinaest dana.

Prve večeri u selu je ušao Miloje Joksimović i rekao im je da će im tu biti dobro i da ih niko neće dirati. Prvu noć ih zaista niko nije dirao, ali svih ostalih dana vonici su ih tukli i maltretirali. Trećeg dana su došli Lukići, Boban Šimšić i Mitar Vasiljević i odvajali po pet žena, koje su pretresali i odluzimali im nakit i novac. Srednje Lukić im je držao pištolj na čelu, dok je Milan

Lukić držao kesu u koju su skupljali novac, ostala tri vojnika među kojima i Boban Šimšić stajala su na vratima. Kasnije su pretresali i muškarce. Rekli su im da će zaklati svakog ko novac bude pokušao da sakrije. Njenog supruga Mehmeda su pretukli govoreći mu da on mora imati novac jer je radio u Austriji. Reкао je da su ga tukli Milan Lukić i Mitar Vasiljević. Od batina koje je pretrpeo za vreme koje su proveli zatočeni Mehmed je umro. Pretukli su i njene komšije Naila Ramića, Ibru Memića, Hameda Hodžića, Ibrašima Hodžića, Hasiba Šabanovića, Rama Hurem, Ragiba Hurem, Avida Hurem kome je Milan Lukić cipelom izbio sve zube. Tukli su i Mehmeda Bajramovića kome su odsekli jezik.

Senadu Hurem koja je, takođe, bila zatvorena u školi odveo je Milan Lukić da im skuva kafu. Kada ju je vratio u salu posle kraćeg vremena došla su dva vojnika i ponovo je odveli da im pravi večeru i više se nije vratila. Sutradan su došli vojnici i odveli njenu majku, Šuhru Hurem, kojoj su pri tom rekli: „Rodila si kurvu, ubola je vojnika“. Suprug joj je ispričao da je, dok su njega tukli, Šuhru video kako leži pod stolom bez svesti. Mislili su da je mrtva. Jedan od vojnika, Đurić Ćiro je rekao da je sklone ispod stola. Kada su je vratili u salu bila je živa ali nije mogla da govori. Optuženi Šimšić je bio na vratima uvek kada su se dešavala najgora maltretiranja. Govorio im je da se ne plaše jer je on na vratima i čuva ih, a svako veče su ih tukli.

Devojku Dadu Nuhanović odveli su optuženi Šimšić i Lukić. Kada su je vratili posle par dana bila je u vojničkoj košulji, u ruke su joj stavili automatsku pušku. Stavili su je pred zatočenike i rekli „vidite kako smo vam fino sredili devojke, postale vojnici“. Posle toga su je ponovo odveli i nije se više vratila. To se isto desilo i sa Razom Hurem.

Jednom prilikom su u salu ušli Milan Lukić i Boban Šimšić i odveli Ismeta Bulatovića i Šemsu Poljo kojima se od tada gubi svaki trag. Optuženi Šimšić je njihovim suprugama rekao da ne brinu za njih jer su oni „na sigurnom“. Kada se u sali čulo da su Ibra Šabanoviću odsekli glavu, došao je Ilija Đurić koji je naredio mlađim ženama da operu jednu prostoriju u kojoj je bilo mnogo krvi.

Unakrsno ispitivanje

Svedokinja je živela je u selu Mala Gostilja sa suprugom, četvoro dece, snajom i troje unučadi. Pre nego što su bili zarobljeni čuli su pucnjavu svuda po selu. Pucala je srpska vojska. Kada su ih zarobili Boban, Cane i Andrija Šimšić su ih odveli sa još nekim ženama i decom u selo Donja Kuka. Omera Karišika i Redžu Šabanovića je prvi put videla kada su ih vojnici zarobljene sproveli pored grupe žena i dece u kojoj se i ona nalazila. Ne seća se kako su Omer i Redža bili obučeni, ali su bili vezani jedan za drugog. Mogla ih je videti dok nisu ušli u kuću. Boban Šimšić je imao policijsku uniformu i bio je naoružan, ali se ne seća da li je imao kapu.

Ona je bila sama sa decom kada je prvi put zarobljena jer njen suprug nije tada krenuo da beži sa njima. Kada su ih vodili ka selu Donja Kuka videla je pored bunara telo svog rođaka Mirsada Karišika. Iako je možda bio u blizini, nije videla Mirsadovog brata Ahmu.

Kada je su ih doveli u školu Eniz Smajić je već bio tu, dok je Ismeta Bulatovića i Šemsu Poljo Boban Šimšić doveo nekoliko dana kasnije. Istog dana Boban Šimšić ih je odveo iz škole, zajedno sa Enizom Smajićem.

Svedokinja je o ovom događaju već dala izjavu u Tužilaštvu BiH u Sarajevu 26. maja 2005. godine. Branilac je predočio razlike koje postoje između njenog iskaza sa glavnog pretresa i te ranije izjave. U iskazu datom Tužilaštvu stoji da je ona optuženog Šimšića prvi put, kao vojnika, videla u osnovnoj školi „Hasan Veletovac“, dok je na glavnom pretresu izjavila da je to bilo kada ih je on zarobio i odveo u Donju Gostilju. Sada je potvrdila ono što je izjavila na glavnom pretresu, da ga je prvi put videla u selu.

Dok je bila zarobljena u školi niko je nije maltretirao i tukao. Jednog dana je zarobljenim ljudima rečeno da idu svojim kućama, jer je škola potrebna vojsci. Mnogi ljudi nisu imali gde otići jer su sela većinom bila spaljena. Ona je otišla kući jer su od paljena spasena Mala i Velika Gostilja.

Svedočenje Latife Hodžić

Za vreme svedočenja svedokinje javnost je bila isključena.

Svedočenje Mule Užičanin

Za vreme svedočenja svedokinje javnost je bila isključena.

Rasprava pred Apelacionim većem

18. 04. 2007. godine – nastavak dokaznog postupka

Suđenje prati i izveštava Mirjana Lazić, Fond za humanitarno pravo

Odluka Apleacionog veća

Apleciono veće je donelo odluku da u nastavku dokaznog postupka pregleda video snimke svedočenja svedokinja Fate Šabanović, Šefke Šehić i Timke Kapetanović, sa glavnog pretresa pred prvostepenim većem.

Svedočenje Fate Šabanović

Direktno ispitivanje

Svedokinja poznaje optuženog Bobana Šimšića još iz vremena kada je optuženi bio dete, često je prolazio kroz njeno rodno selo Mala Gostilja, a i ona sama je posećivala majku optuženog. Kada je počeo rat živela je u selu Kuka sa svojim porodicom. U junu 1992. godine po naređenju srpskih vojnika napustila je svoju kuću. Jednog dana optuženi Šimšić sa još četvoricom vojnika se pojavio pred njenim vratima i tražio njenog supruga Redžu. Rekao je da Redža i komšija Omer Šabanović moraju da krenu sa njim u selo Prelovo kako bi dali izjavu. Kada se suprug vratio videla je da tučen i on joj je rekao da ga je tukao Boban Šimšić, i da su ga po njegovom naređenju tukli i vojnici. Boban mu je rekao da se moraju ponovo javiti sutra. Omer Šabanović je rešio da se ne javi, čak je napustio selo sa svojom porodicom. Redža se sutradan javio i tada mu je rečeno da se od tada svakog dana javlja Andriji Šimšiću i da ne sme da napušta selo. Nakon toga optuženi Šimšić je nastavio da dolazi u selo. Bio je naoružan i u uniformi. Desilo se da su jedno dana odveli Sabriju Šabanovića i njenog sina koji je tada imao jedanaest godina. Odveli su ih kod Miloja Joksimovića koji ih je ispitivao gde se nalazi muslimanska vojska. Uskoro je sa decom pobegla u šumu gde su se već skrivali meštani okolnih sela. Njen muž je u šumi boravio kratko, dva dana, sa Omerom Karišikom i Omerom Šabanovićem. U šumi su bili do 18. juna 1992. godine, kada su se ljudi dogovorili da krenu u pravcu Žepe. Ubrzo se zapucao i ljudi su se razbežali. Ostala je sama. Sakrila se iza jednog žbuna i videla kako su srpski vojnici zarobili njenog supruga Redžu i Omera Kariškia. Vezali su ih jednog za drugog. Zarobili su i grupu žena. Boban Šimšić je udarao Redžu i rekao da svi krenu a ako neko pokuša da pobegne da će ga streljati. Otišli su do kuće Alije Junzovića i tada je začula pucnje i ubrzo je videla da je Alijina kuća planula. Od tada se njenom suprugu i Omeru gubi svaki trag. Te večeri pronašla je svoju decu i sa njima otušla u kuću svoje majke u selu Mala Gostilja.

Posle nekog vremena u selu su došli vojnici, među kojima Boban i Andrija Šimšić i rekli da će meštane prebaciti u Makedoniju. Utovarili su ih u pet kamiona i umesto u Makedoniju odvezli ih u osnovnu školu „Hasan Veletovac“, gde su ih na ulazu popisali. Tu su ih smestili u fiskulturnu salu. Bilo je oko 320 ljudi, muškaraca i žena. Hranu i vodu nisu imali, a spavali su na podu. Tu je ostala desetak dana. Bobana Šimšića videla je svakog dana i noći, a osim njega i Milana, Dragana i Sredoja Lukića. Pretresali su ih, svlačili i oduzeli novac i zlato. Optuženi Šimšić bi dolazio, uperio prst u žene i rekavši „ti, ti i ti“ izvodio ih iz sale. Kada su se vratile moglo se videti da su

bile silovane. I nju su jednom izveli. Boban joj je naredio da se skine. Kako to ona nije htela, svukli su je na silu i od batina se onesvestila. Kada se probudila osetila je jak bol u stomaku. Nije imala modrice po telu ali je mogla da zaključi da je silovana. Te večeri njen svekar bio je nateran da stoji na jednoj nozi na sred sale. I druge žene su zlostavljane i to Razija Hurab, Razijina kćer Senada...Jedne večeri Boban je došao i prozvao Ibru Šabanovića. Kada se ovaj javio, Boban ga je izveo. Čuli su se krici i ubrzo je nešto bačeno među ljude. Čula je da je to bila Ibrina odsečena glava. Ljudi su se uskomešali, nešto je puklo i ljudi su počeli bežati. Ona je ostala i sutra je čula da je većina begunaca ubijeno. Tragičnu sudbinu doživeli su i Ismet Bulatović, Šemso Poljo i Eniz Smajić koje je Boban odveo da daju izjavu i od tada su nestali. Čula je i da su Mehmedu Bajramoviću odsekli jezik. Jedne večeri došli su Boban Šimšić i Milan Lukić i rekli „Hajde, svi na klanje, samo nek je muško, ako neko ostane ovde ću ga zaklati“. Izveli su muškarce i poređeli u krug. Naredili su im da tuku jedan drugoga, a ženama da za njihove živote plate 1000 nemačkih maraka. Saklupile su, najpre, 500, a zatim još 300 i četiri dukata. Milan je novac uzeo a dukate je bacio. Svekar joj je rekao da su odveli devera Hazmira i da je Boban naredio da ga na mostu zakolju.

Od batina koje je pretrpela dok je bila zatvorena ostala je trajni invalid.

Unakrsno ispitivanje

Svedokinja je o ovom događaju ranije davala izjave u Kladnju Međunarodnom komitetu crvenog krsta i u Sarajevu u prostorijama Tužilaštva BiH 25. maja 2005. godine. Branilac optuženog je pročitao delove ranije izjave i ukazao na razlike u odnosu na ono što je svedokinja danas izjavila, zahtevajući od svedokinje da objasni zbog čega postoje razlike. U ranijoj izjavi je rekla da je Bobana Šimšića prvi put 18. juna videla ispred svoje kuće sa ostalim vojnicima. Danas je izjavila da ga je videla prvi put u blizini kuće Alije Junzovića kada je vezao Ređu i Omera. Takođe, u ranijoj izjavi stoji da se njen suprug nije skrivao u šumi, dok je danas izjavila da je bio u šumi dva dana. Objasnila je da je on došao u šumu kako bi sa njom i decom krenuo u pravcu Žepe. Kada su zarobili njenog supruga ona je otišla u kuću svoje majke u Maloj Gostilji i tu provela četiri, pet dana sve dok ih nisu odvezli u osnovnu školu. U ranijoj izjavi je navela da su osim Ismeta, Šemse i Eniza još neki muškarci odvedeni istom prilikom, dok je sada rekla da se samo ova trojica odvedena. Pojasnila je da su i drugi muškarci odvedeni, ali ne istom prilikom. U prethodnoj izjavi stoji da je Boban imao kapu na glavi. Sada je rekla da je imao i sivomaslinastu uniformu, plavu košulju sa kratkim rukavima i da je kapu nosio po nekad. U školi je bilo stažara koji su ih čuvali. Seća se Gorana Miličevića, Ilije Gavrilovića i jednog vojnika iz sela Gornje Dubovo. U izjavi datoj Tužilaštvu ne pominje da se prilikom zarobljavanja i odvođenja u selo tu nalazio optuženi Šimšić. Danas je ponovila da je on bio prisutan, kao i Mikan Ilić, Miloje Joksimović i izvesni Ćiro. Svedokinja nije mogla objasniti kako su nastale razlike u njenim izjavama.

Svedočenje Šefke Šehić

Direktno ispitivanje

Svedokinja je poznavala optuženog i njegovu familiju, dedu Radovana i babu Cvetu. Do početka rata živela je u selu Mala Gostilja sa mužem i sinom Alijom. Selo je, najpre, napustila u aprilu 1992. godine kada je otišla za Višegrad, ali se vratila početkom maja. Drugi put selo je napustila kada su došli vojnici „četnici“ i kada je Mile Korgon iz Prelova naredio meštanima da idu iz sela. U grupi od oko pedesetak ljudi krenula je prema Žepi. Pucnjave su se čule svakog dana. Na putu su ih zarobili vojnici iz „Bobanove grupe“ među kojima su bili Andrija Šimšić, izvesni Cane, Milosav, mali Zoran i Boban Šimšić. Svi su bili naoružani, imali su kalašnjikove. Zarobili su tada i Redžu Šabanovića i Omera Karišika. Grupu u kojoj se ona nalazila sprovodio je pomenuti Cane, za njima su išli Redža i Omer i za njima Andrija i Boban Šimšić. Videli su usput Mirsada

Karišika, koga su zvali Kemo, kako leži mrtav kraj bunara u blizini kuće Alije Junzovića. Redža i Omer su bili vezani jedan za drugoga. Optuženi Šimšić ih je tukao. Naredio je ženama da krenu i da ga čekaju kod obližnje škole, a da Redža i Omer uđu u Alijinu kuću. Vojnici su nešto bacili na tavan kuće i kuća je odmah planula. Ona nije videla da je neko iz kuće uspeo da izađe. Nakon toga je grupa meštana u kojoj se i ona nalazila odvedena u logor. To je bila osnovna škola „Hasan Veletovac“ u Višegradu. Tu je provela dva dana i jednu noć. Na ulazu u školu Radoje Tasić je popisivao ljude. Prvo veče su ih opljačkali, preteći im oduzeli su im novac i zlato. U školi je bilo oko 150 ljudi iz Gostilje, toliko je stalo u četiri kamiona kojima su dovezeni u školu. Vojnici su stalno izvodili muškarce i tukli ih. Vidala je Bobana Šimšića, Mitra Vasiljevića i Lukiće. Jednog dana Boban je doveo Ismeta Bulatovića, Šemsa Poljo i Eniza Smajića. Njih trojica su prenoćili i ujutru su odvedeni. Od tada im se gubi svaki trag. Jednog dana došao je Miloje Joksimović i rekao da se ljudi grupišu u tri grupe. Jedna je trebalo da krene za Žepu, druga za Bikavac i treća za Rodić Brdo. Kada je njena grupa došla do mesta Vilina Vlas vraćena je u školu. Na ulazu ih je Radoje Tasić opet popisao. Od tada su još tukli muškarce. Ibru Memića su dosta tukli a neki su od batina umrli. Ibru Šabanovića su čak i zaklali. Kada su hteli da pretuku Hamida Hadžića, njegova žena Haša je molila da ga poštede jer je imao dva infarkta. Zbog toga su nju pretukli, ali za razliku od nekih žena nisu je silovali. Tukli su je Boban Šimšić i Mitar Vasiljević. Svedokinju nisu ni tukli ni silovali dok je bila zatvorena u školi.

Unakrsno ispitivanje

Svedokinja je povodom ovog događaja ranije dala dve izjave i to 05. maja 2004. godine u Sektoru kriminalističke policije u Goraždu i 25. maja 2005. godine u Tužilaštvu BiH u Sarajevu. Branilac optuženog je predložio razlike koje postoje u tim izjavama i onoga što je rekla na današnjem glavnom pretresu. Naime, u izjavi koju je dala u policiji ne pominje Bobana Šimšića. U tom iskazu stoji da su nju i druge žene zarobili Cane Šimšić, Milosav Šimšić i Andrija Šimšić, dok je danas dodala i optuženog Šimšića i malog Zorana Šimšića. Čak je danas pojasnila da je Cane na glavi imao kačket, dok su Boban i Andrija bili gologlavi. Takođe, u istoj izjavi je rekla da optuženi Šimšić nije bio prisutan kada su im vojnici oduzimali novac i zlato. Tu je navela i da je Mitar Vasiljević ubio Ibru Šabanovića, dok ne pominje da je optuženi Šimšić tu bio prisutan. Svedokinja je potvrdila ono što je danas izavila na glavnom pretresu, a kao objašnjenje zbog čega je drugačije svedočila rekla je da se plašila da pominje Bobana Šimšića u policiji jer je on tada još bio policajac. U školi je sve vreme bio prisutan optuženi Šimšić, samo je obrijao bradu koju je imao kada su ih zarobili.

Svedočenje Timke Kapetanović

Direktno ispitivanje

Svedokinja poznaje optuženog Šimšića od rođenja, bili su komšije. Od kada je počeo rat prvi put ga je kao vojnika videla kada su je on i drugi vojnici zarobili i odveli u Vatrogasni dom u Višegrad. Tu su bili zarobljeni muškarci i žene iz sela Žlijeb. Iz Vatrogasnog doma su izveli osamnaest muškaraca kojima se od tada gubi svaki trag. Žene su molile optuženog Šimšića da spasi muškarce ali im on nije ništa odgovorio. Odovodili su ih Mitar Vasiljević i Lukići, po trojicu. U Vatrogasnom domu su proveli desetak dana. Oduzeli su im novac uz pretnju da će biti zaklani ako novac ne budu dali. Iz Vatrogasnog doma su ih autobusima i kamionima odvezli u školu „Hasan Veletovac“ u Višegrad. Tu je bio jedan mladi Šimšić. Kada se jedan od autobusa na putu pokvario jedan od vojnika je pitao šta da radi sa ljudima koji su bili u tom autobusu, da li da ih kolje ili da baci bombu pod autobus. Taj mladi Šimšić je odgovorio da je on odgovoran za te ljude i da će ih odvesti do SUP-a u Višegradu. Kada su stigli ispred SUP-a pojavio se Boban Šimšić i rekao: „Komšije, ne da vam se otići iz Višegrada“. Prve večeri kada su stigli u školu pojavio se taj mladi Šimšić i rekao im da je ubijen Milenko Pecikoza i da će zbog toga biti napad

na Višegrad. Da ne bi izginuli morali su da sede blizu zidova. Kasnije je čula da je Milenka ubio Milan Lukić. Odvodili su po četiri žene na sprat, skidali, pretresali i pljačkali. Tako su i njoj naredili da skine svu svoju odeću i oduzeli joj novac koji je imala. Kako im je nestalo hrane, vojnici su naredili da neke žene odu do sela i uzmu nešto ulja i brašna. Ne seća se da je tu bio prisutan Boban Šimšić. Svedokinja je davala izjavu povodom ovoga 30. maja 2005. godine u prostorijama Tužilaštva BiH u Sarajevu. Tada je izjavila da je na ulaznim vratima stajao optuženi Šimšić, da je ulazio i obraćao se mladim devojkama i zatim ih odvodio a kada su se vraćale bile su nikakve, kao da su zlostavljane. Kada je tužilac pročitao ovaj deo izjave, svedokinja je to potvrdila.

Unakrsno ispitivanje

Svedokinja je na pitanje tužioca da li na današnjem glavnom pretresu govorila istinu dala potvrđan odgovor.

Rasprava pred Apelacionim većem

19. 04. 2007. godine – nastavak dokaznog postupka

Suđenje prati i izveštava Mirjana Lazić, Fond za humanitarno pravo

Odluka Apeacionog veća

Apeaciono veće je donelo odluku da u nastavku dokaznog postupka pregleda video snimke svedočenja svedokinja Razije Hurem i Haše Hadžić i veštaka Hamza Žujo i Zdenka Cihlarž, sa glavnog pretresa pred prvostepenim većem.

Svedočenje Razije Hurem

Tokom saslušanja svedokinje javnost je bila isključena.

Svedočenje Haše Hadžić

Tokom saslušanja svedokinje u smislu člana 235. ZKP-a BiH javnost je bila isključena u delu kada svedokinja govori o svom ličnom i intimnom životu, a vezano za dešavanja iz 1992. godine.

Direktno ispitivanje

Svedokinja poznaje optuženog Šimšića od 1992. godine, kada su nju i njene komšije srpski vojnici, među kojima i Boban Šimšić, zarobili i odveli u školu «Hasan Veletovac» u Višegrad. Kada su ih zarobili rekli su im da ih voze u Kladanj ili Olovo, ali su ih odvezi u pomenutu školu. Osim optuženog Šimšića, tu su bili i Milan i Sredoje Lukić. Ona do tada nije poznavala Šimšića, ali znale su ga druge žene koje su bile zarobljene, Timka Kapetanović, Šefka Šehić i druge. Optuženi je za vreme dok su boravili u školi nosio uniformu i imao oružje. Prvo veće došli su Milan Lukić i Boban Šimšić i izvodili po šest zatvorenika kako bi im oduzeli novac i zlato. Pretili su im. Dok su ih pretresali kod sebe su imali oružje, pištolj i najlon kesu. Jenog dana izdvojili su muškarce, njih oko šezdeset i izveli ih iz sale gde su bili zatvoreni. Kasnije su izveli i mušku decu. Kada je Šefka Šehić ušla iz hodnika u salu rekla je da su vojnici poređali muškarce po dvojicu i da su rešili da ih zakolju. Rekla je svedokinji da je njen suprug Hamed treći po redu za klanje. Za Šefkom je u salu ušla Medina Bajramović i rekla im da su njenom ocu Muhamedu vojnici odsekli jezik. Pošto je njen suprug imao već dva infarkta izašla je u hodnik da moli da ga poštede. Kada im je prišla Boban Šimšić je tako jako udario da joj je vilica naprsila sa obe strane. Od udarca je izgubila svest. Kada se osvestila Boban joj se obratio: «Šta, još si živa!». Uhvatio ju je za pletenice i odvuкао u salu. Nastavio je da je tuče i ona je opet izgubila svest. Kada se

ponovo osvestila videla je da joj je jedna žena po imenu Fehima pomogla. Iako je dugo ležala bez svesti, oko dva sata, niko drugi od zatvorenika nije smeo da joj pomogne. Šimšić je primetio da se osvestila i uz psovke ponovo počeo da je tuče i tukao je toliko da su joj kasnije leđa bila crna od udaraca. Naredio joj je da skinе odeću. Tek što je skinula odeću u salu je ušao jedan vojnik. Boban mu je rekao da mu da nož «da kolje bulu», ali mu je taj vojnik odgovorio da to može da završi kad god hoće, a da sad mora hitno da izađe jer je jednog vojnika nožem ubola jedna žena kada je pokušao da je siluje. Boban je krenuo, ali je njoj rekao da će se vratiti i zapretio da se ne oblači. U blizini je videla Šuhru Hurem. Šuhra je ležala na podu, bila je počupana i izgrebana po licu. Ubrzo nakon toga videla je kako ljudi beže kroz razbijen prozor. Obukla se i rešila da pobegne. Šefka joj je pomogla da iskoči. Sakrili su se u blizini jednog groblja, ali vojnici su ih ipak uhvatili i ponovo vratili u školu. Od tada su bili još gori. Tukli su muškarce i neki su umrli od batina. Njen suprug Hamed je preminuo do oštećenja jetre koje je nastalo kao posledica batinanja. Maltretirali su i žene, silovali su ih. Uglavnom su odvodili mlade devojke pod izgovorom da treba da im spremе kafu. Šefka se ponudila da im ona spremi kafu jer su one mnogo mlade i ne znaju, ali joj je optuženi Šimšić rekao da mu nisu potrebne stare «pičke». Kada bi vratili devojke u salu samo bi ih bacili na pod. One bi tako ležale pokrивene ćebadima i zatim bi dolazili drugi vojnici i opet ih odvodili.

Unakrsno ispitivanje

U školi je bilo mnogo ljudi i iz njenog i okolnih sela. U školi je ostala oko dvadesetak dana. Optuženi Šimšić nije bio maskiran i nije imao čarapu na glavi dok ju je tukao u hodniku. Što se tiče Šuhre koja je istog dana bila pretučena, pre nego što su je pretukli bila je silovana. Kad su tukli muškarce bilo je upaljeno svetlo. Svedokinja je davala ranije izjavu povodom ovog događaja u Tužilaštvu BiH u Sarajevu. Branilac optuženog joj je predočio razlike koje postoje između te izjave i onoga što je izjavila na glavnom pretresu. Osnovna razlika je u tome što u ranijoj izjavi nije pominjala Bobana Šimšića, već je Mitar Vasiljević bio taj koji joj je naredio da se svuče i od vojnika tražio nož da bi je zaklao. U ranijoj izjavi rekla je da ju je Boban udario jednom i da joj je vilica naprsila sa jedne strane, dok je na glavnom pretresu izjavila da je udarena dva puta i da joj je vilica napukla sa obe strane. Svedokinja nije uspela da objasni kako je došlo do razlike u izjavama i rekla da ona zna šta se desilo i to je danas iznela.

Iskaz veštaka prof. dr. Hamza Žujo

Direktno ispitivanje

Veštak je specijalista sudske medicine i radi na Institutu za sudsku medicinu u Sarajevu. U okviru svog redovnog posla obavio je na hiljade obdukcija i ekshumacija. Jedna od tih mnogobrojnih ekshumacija izvršena je u selu Slap kod Žepe, opština Rogatica. Konkretan lokalitet iskopavanja bio je rukavac kod Drinskog jezera. Bio je prisutan tokom celog postupka ekshumacije, kojom prilikom je ekshumirano oko stotinu tela koja su bila pojedinačno sahranjena. Obdukciju tih tela izvršili su obducenti MKTJ, a on je izvršio samo par odbukcija i naknadnu identifikaciju svih tela. Dana 14. novembra 2000. godine izvešena je i jedna ekshumacija u blizini sela Točilovo. Tom prilikom je ekshumirano telo koje je obeleženo brojem 1. Na telu su pronađene povrede u predelu grudnog koša, to su povrede koje su nanete projektilom, tako da je utvrđeno da je smrt nastupila nasilno. Identifikacija tog tela izvršena je kasnije, a medicinski nalaz predat je sudiji Ibrahimu Hadžiću. Jedno od tela je kasnije identifikovano pod imenom Adem Kozić, a to lice predstavlja jednu od žrtava ovog postupka, čije ime se nalazi u optužnici.

Unakrsno ispitivanje

Branilac optuženog nije imao pitanja za veštaka.

Iskaz veštaka Zdenka Cihlarž

Direktno ispitivanje

Veštak je specijalista sudske medicine. Po nalogu Kantonalnog suda Višegrad vršio je veliki broj ekshumacija u istočnoj Bosni, Podrinju, čak i Srebrenici. Dana 14.05.2003. godine obavljena je ekshumacija masovne grobnice u selu Velji Lug, opština Višegrad. O tome je 27. februara 2004. godine sačinio nalaz. Na početku se daje broj grobnici na osnovu koga svako pronađeno telo dalje dobija broj koji nosi do identifikacije i sahrane. U masovnoj grobnici pronađeno je 608 delova tela. Na osnovu analize delova tela utvrđeno je da je u grobnici bilo pet tela. Bile su četiri odrasle osobe, od toga tri žene i jedan muškarac, i jedna beba do godinu dana starosti. U istoj grobnici nađeno je i dečije odelo, skafander i jedna gumena igračka. Tela žrtava nisu bila kompletna, odakle se izvodi zaključak da su tela premeštana. Što se tiče povreda koje su mogle biti uočene na skeletima, na jednoj lobanji je bilo znakova povređivanja i to strelni izlazni defekt. Na ostalim telima bilo je preloma kostiju, ali se za njih ne može sa sigurnošću tvrditi da su nastali pre smrti. Na skeletu bebe nisu pronađene povrede. Veštak je govorio i o drugoj ekshumaciji gde je u grobnici pronađeno 603 delova tela. Iako se o broju osoba koje su tu bile sahranjene ne može govoriti sa sigurnošću, utvrđeno je da je ti delovi pripadaju bar jednoj ženskoj osobi. Uzrok smrti te ženske osobe nije siguran.

Unakrsno ispitivanje

Branilac optuženog nije imao pitanja za veštaka.

Rasprava pred Apelacionim većem

24. 04. 2007. godine – nastavak dokaznog postupka

Suđenje prati i izveštava Mirjana Lazić, Fond za humanitarno pravo

Odluka Apelacionog veća

Apelaciono veće je donelo odluku da u nastavku dokaznog postupka preglada video snimke svedočenja dodatnog svedoka optužbe Ramize Šabanović, svedoka odbrane Munira Ahmetagića, Samira Bulatovića, Asmira Spahića, Hane Softić i veštaka optužbe Džona Klarka (John Clark), sa glavnog pretresa pred prvostepenim većem.

Iskaz veštaka Džona Klarka (John Clark)

Direktno ispitivanje

Veštak je patolog, specijalista sudske medicine. Učestvovao je u vršenju obdukcija nad telima koja su ekshumirana u istočnoj Bosni, u mestu Slap, u toku 2000. i 2001. godine. Na tom lokalitetu pronađeno je 134 tela na kojima je izvršena obdukcija. Veštak je bio šef tima koji je vršio obdukciju a sastojao se od tri patologa te antropologa, fotografa i tehničara. Patolozi su razmenjivali informacije, razgovarali o komplikovanim i teškim slučajevima i nastojali timski i konsenzusom da utvrde uzrok pojedinačnih smrti. Veštaku je predloženo devet obdukcijskih nalaza i zatraženo da ih pojasni. Prvih pet bili su obdukcijski nalazi koje je on sačinio i potpisao, dok su ostala četiri sačinile njegove kolega, a on kao šef tima potpisao. U sedam slučajeva utvrđeno je da je smrt nastupila nasilno, pronađena su oštećenja na kostima koja su nastala vatrenim oružjem. U preostala dva nije utvrđen uzrok smrti iz razloga što na kostima nisu pronađena oštećenja. Naime, tu je smrt mogla da nastupi od bolesti, povredama iz vatrene oružja

u predelu abdomena koje ne ostavljaju tragove na kostima, povredama nanetim nožem ili usled davljenja jer su tela pronađena u reci.

Unakrsno ispitivanje

Obrana nije imala pitanja za veštaka.

Svedočenje Munira Ahmetagića

Direktno ispitivanje

Svedok trenutno živi u Goraždu, ali je do 19. maja 1992. godine živeo u selu Vlahovići, opština Višegrad. Živeo je sa svojom majkom, bratom i snahom. Tog, 19. maja, u selo je došao Andrija Šimšić i sa žaljenjem im je saopštio da moraju da napuste selo. Iako im nije naveo razlog, oni su mu verovali i odlučili da idu. Kako ih je upozorio da ne idu u pravcu Prelova, krenuli su kroz šumu i dalje u pravcu sela Koritnik. On je sa svojom porodicom bio u grupi od desetak, petnaest ljudi. Iza njih išla još jedna takva grupa. Njegova porodica je želela da stigne do prijatelja u mesto Crnču, za ostale ne zna gde su se uputili. Kada su stigli blizu višegradskog mosta zaustavio ih je jedan naoružan čovek u plavoj policijskoj uniformi. U blizini je stajao još jedan uniformisani mladić i jedino na osnovu uniforme moglo se zaključiti da su oni zajedno. Tog mladića tada nije poznavao, ali mu je majka kasnije rekla da je to bio Boban Šimšić. Iz njegove grupe uniformisani čovek izdvojio je Mirsada Bulatović, koji je kasnije promenio ime u Samir, Zibiju Hodžić, Seada Karišika i njega. Kako je u blizini bio parkiran auto "fića" hteo je njime da ih odvede u banju Vilina Vlas da vide "kako Srbi kolju". Boban Šimšić se tome usprotivio i rekao da su to njegove komšije i da ih pusti. Uniformisani čovek je odgovorio "jebale te komšije" i sve ih potrpao u auto. Boban je rekao da mora prvo da pita komandira šta da rade sa njima. Kada je otišao da pita, uniformisani čovek je pokušao da ih tuče, pretresa i sve vreme je psovao. Boban se ubrzo vratio i rekao da je komandir naredio da ljudi budu pušteni, ali pre toga da ih pretresu. Čovek je počeo da pretresa ljude i kada je došao do Hameda Junuzovića iz njegove torbe je izvadio hleb. Počeo je Hameda hlebom udarati po glavi i vikati da "ima dovoljno hleba u Srbiji". Nakon toga ih je pustio da idu. Kada se rat završio, svedok je želeo da pronađe mladića koji ih je spasao. Otišao je u Višegrad sa mu se zahvali i jedva ga je pronašao. Tom prilikom ga Boban Šimšić nije poznao, ali mu se ovaj ipak zahvalio.

Unakrsno ispitivanje

Kada su sreli dvojicu uniformisanih ljudi prvi čovek je u rukama imao automatsku pušku, dok Boban Šimšić nije imao oružje u rukama. Sreli su ih kod novog višegradskog mosta, na cesti koja vodi prema Župi. Auto "fića" bio je parkiran na samom proširenju koje skreće na most, jer most ima ulaz i izlaz i ne može se sa iste strane ući i izaći. U grupi koja je zaustavljena bio je i žena i dece. Osim pomenutih, seća se da je tu bio još jedan čovek od članova porodice Bulatović, koji sada živi u Goraždu.

Svedočenje Samira Bulatovića

Direktno ispitivanje

Svedok je do sredine maja 1992. godine živeo u selu Vlahovići, opština Višegrad. Sredinom maja 1992. godine meštani su krenuli iz sela u više grupa. Neki su odlazili u pravcu Žepe, drugi u pravcu Višegrada. On se nalazio u grupi koja je krenula prema Višegradu. Kada su došli do novog višegradskog mosta sreli su dva policajca, bili su to Boban Šimšić i Mitar Vasiljević. Do tada Boban Šimšića znao je samo iz viđenja. Rekli su im da predaju oružje i isprazne torbe. Tražili su da pokažu lična dokumenta. Kako nije imao ličnu kartu pokazao je pasoš, na šta je mu je Mitar povikao: "Hoćeš u Italiju, majku ti jebem!?" Zatim ga je Mitar izdvojio iz grupe.

Izdvojio je i Munira Ahmetagića, Seada Karišika, njegovu suprugu Zibiju sa bebom i rekao da svi uđu u auto “fića” koji je bio parkiran u blizini. Mitar je Muniru naslonio automasku pušku na vrat i rekao mu da će da ga ubije. Izgledao je kao da je pod dejstvom alkohola. Kada su svi po naređenju ušli u auto, Mitar je Seadu rekao da umiri bebu koja je plakala, a ostali da podignu ruke na glavu. Seo je na vozačevo mesto i rekao da ih vodi u banju da vide “kako Srbi kolju”. Tada je autu prišao Boban Šimšić i rekao mu da treba da ih pusti jer on te ljude poznaje. Mitar je na to samo opsovao. Nakon kraćeg vremena Boban je opet prišao autu i rekao Mitru da je stiglo naređenje od komandira da pusti ljude. Nakon toga su ih pustili i oni su otišli u pravcu Goražda. Od tada nije video Bobana Šimšića, samo je jednom čuo dezinformaciju da je poginuo.

Unakrsno ispitivanje

Iz sela su krenuli jer je većina stanovništva već napustila svoje kuće. Plašili su se jer su čuli priče da su stigli “Beli orlovi” i da pale kuće. Kada su sreli Mitra Vasiljevića i Bobana Šimšića obojica su bili u istim tamnoplavim policijskim uniformama. Mitar je u rukama držao pušku, dok Boban u rukama nije imao oružje. Obojica tu tražila da isprazne torbe, ali ne zna da li je i Boban pretresao ljude jer dok ga je Mitar pretresao bio je oslonjen na ivicu mesta i gledao je u Drinu, tako da nije video šta se dešava iza njegovih leđa.

Svedočenje Asmira Spahića

Direktno ispitivanje

Svedok je do 08. jula 1992. godine živeo u selu Mala Gostilja sa ocem Ibrom, majkom Eminom i sestrom Seminom. Kada je u njihov kraj došao Užički korpus vreme su provodili po šumama, ređe po kućama. Kako su bili u okruženju nisu mogli napustiti selo. Nekada bi se meštani sakupili i krenuli u pravcu Žepe, ali bi u šumama nailazili na zasede. Jednog dana, 17. juna krenuli su samo mlađi meštani. Tek što su stigli do sela Kuka naišli su na zasedu i morali su se vratiti u selo. U selu su čuli od starijih da su dolazili Milan Ilić i Zoran Ristić i rekli da sledećeg jutra u 9 časova svi meštani moraju biti na autobuskoj stanici u Velikoj Gostilji, jer je trebalo da budu prebačeni u pravcu Užica ili Olova. Ukoliko netko bude ostao u selu biće ubijen. Te večeri sposobni muškarci su rešili da krenu i probaju se probiti u pravcu Žepe. Žene, deca i starci, njih oko 120, sakupili su se na autobuskoj stanici. Oko 10 časova Milan i Zoran su došli i saopštili da nema uslova da se obezbedi prebacivanje, tako da meštani moraju ostatu u selu još par dana. Dana 24. juna dovezena su četiri kamiona u kojima su meštani ukrcani. Dovezli su ih do osnovne škole “Hasan Veletovac” u Višegrad i rekli im da će tu biti smešteni neko vreme. Na ulazu ih je popisivao Krsta Papić. Ušli su u fiskulturnu salu. Bila je prazna, ali su se unutra videli tragovi nasilja, bilo je krvi. Seli su uza zidove. Povremeno je dolazio jedan plav, visok momak, čiji naglasak je ukazivao da je iz Srbije i čitajući spisak proveravao da li neko nedostaje. Popodne se pojavio Miloje Joksimović i pitao ljude da li im treba cigareta. Ljudi su mu dali novac da im kupi. Kada se nešto kasnije vratio, rekao je da u prodavnicama nema cigareta i ljudima vratio novac. Uveče su dobili malo hrane, nešto hlaba i konzervu. Nešto kasnije pojavili su se Milan i Sredoje Lukić i Niko Ninković. Milan je jednu školsku klupu postavio u centar sale i rekao da svi muškarci na nju spuste novac i zlato. Žene su izdvojili u svlačionicu i one su Milanu nosile novac. Ujutru su ljudi tražili Miloja i rekli mu da žele ići. Dovezli su dva kamiona i njima krenuli u pravcu Župe. Kada su stigli do mesta Sase neko je zaustavio kamione. Pojavili su se neki nepoznati muškarci i sa kamiona su počeli skidati muškarce. Skinuli su Naila Ramića i dečaka Aliju Ferića, ali se Miloje zauzeo za njih i oni su vraćeni u kamion. Skinuli su izvesnog Smajića i Karahadžića, njih nema ni dan danas. Čula se pucnjava. Nakon toga vraćeni su u školu. Prozvali su njegovu porodicu i porodice Rifata Šabanovića i Alije Mujičića. Prišao im je jedan bradati vojnik i počeo pretiti. Njegovoj majci je stavio nož ispod grla. Kada se njegov rođak onesvestio, prekinuo je maltretiranje. Kasnije su se pojavili Milan i Sredoje Lukić i odveli sve odrasle muškarce. Rekli su

da ih vode na streljanje. Kada bi se neko od tih muškaraca vratio u salu videlo se da je premlaćen. Te noći nestalo je struje. Slabo se videlo u sali i ako bi nekog tukli palili su papire. Ibro Šabanović je prozvan i kada je izašao više se nikada nije vratio. Niko nije izlazio iz sale. Jedino je jednom izašla Haša Hadžić jer su joj tukli supruga. Nju je jedan vojnik hteo da zakolje, ali u tome ga je sprečio drugi govoreći mu "nemoj, kume". Neko od ljudi je rekao da je Ibro zaklan i nastala je gužva. Jedan čovek je razbio staklo na vratima i ljudi su počeli bežati. Pobeglo je četrdesetak ljudi, neki su ujutru vraćeni, neki se nikada nisu pojavili. Ujutru su prozvali mlade dečake da počiste nered u hodniku, bilo je krvi ali tela nije bilo. Sve to vreme nije video optuženog Bobana Šimšića. Njega do tada nije poznavao. Video ga je treći dan kada je prišao porodici Naila Ramića i kada je sa njima razgovarao. Njemu se nije ni obratio. On nije bio jedini policajac kojeg je video u školi. Smenjivali su se i uvek su dežurali po dvojica. Bobana Šimšića uvek je viđao za vreme dnevne smene koja je trajala od 7 časova ujutru do 19 časova popodne. Nikada nije video da je nekoga maltretirao.

Prvog dana odvedeni su Šemso Poljo, Ismet Bulatović i izvesni Eniz i oni se nikada nisu vratili. Posle nekoliko dana, 30. juna Milan i Sredoje su ponovo tražili novac. Kako niko više nije imao šta da im da rekli su da će ubiti jedno dete. Uхватili su svedoka i Milan je repetirao pušku i pitao ga koja žena ima para. Nije znao, ali ga je Milan jako stegao za vrat i on je pokazao na svog dedu. Nakon toga njegovog dedu su pretukli.

Unkarsno ispitivanje

U školi je bilo zatvoreno više dece, bilo je i dvojčica i dečaka. Bilo je tu male dece, ali su dečake od sedam do četrnaest godina izvodili. U noći kada mu je deda pretučen, Milan je rekao da sve što je muško ima da bude ubijeno. Izveli su ih van po dvojicu u vrstu i naredili da pevaju četničke pesme. Izveli su ih i tako su stajali do pet časova izjutra. Milan je rekao da je dosadno i da bi se mogli malo zabavati i počeo je tući starije muškarce. Ljudi su na kraju dali novac kako bi ih poštedeli. Njegova majka krila je sestru jer su izvodili mlade žene i devojke. Od svih policajaca najbolji je bio Goran Miličević. Svi čuvari su imali uniforme, neki policijske, neki maskirne. Imali su i oružje od noža do automatske puške. Iako nije poznavao sve policajce, osim Miličevića i Bobana Šimšića, seća se i Dragoslava Šušnjara, Tome Mosića, Strševina čije ime ne zna, učiteljevog brata iz Velatovca, Ilije Gavrilovića i izvesnog Zenge. Boban je tada bio krupan, visok, plave korvdžave kose i nosio je uniformu.

Svedočenje Hane Softić

Direktno ispitivanje

Svedokinja je do početka rata živela u selu Žlijeb, opština Višegrad. Poznaje optuženog Bobana Šimšića i sa njim je, kao i sa ostalim Šimšićima, u dobrim odnosima. Većina meštana je napustili svoje kuće. Jedne noći, ne seća se koje godine, se čula pucnjava i ubrzo su se pojavili vojnici koji su ih isterali iz kuće. Među tim vojnicima nije videla optuženog Šimšića. Odvezli su ih u Višegrad i smestili u Vatrogasni dom. Vojnici su svakog dana dolazili i tražili novac i zlato. Bobana Šimšića videla je samo jednom. To se desilo jednom prilikom kada su iz Vatrogasnog doma vojnici odvodili muškarce. Odveli su svih 18 muškaraca i hteli da odvedu i njenog supruga Ismeta. Kada je Ismet stigao do vrata, pojavio se Boban i rekao Ismetu da se vrati na svoje mesto i da ga niko ne sme dirati. On je to učinio jer ga je ona molila za svog supruga koji je već četiri puta bio operisan. Nakon pet, šest dana trebalo je da ih prebace u Olovo. Kamion se pokvario pa su ponovo vraćeni u Višegrad, ali ovog puta smestili su ih u jednu osnovnu školu. U školi je bilo bolje jer su imali hrane. U školi nikada nije videla Bobana Šimšića.

Unakrsno ispitivanje

Poslednja noć koju je provela u svojoj kući bila je noć kada se sa okolnih brda začula pucnjava. Čula je da je to uzička vojska koja je bucala kako bi ih zaplašili da napuste svoje domove, ali

nikoga nisu ubili. Naoružani vojnici u maskirnim uniformama su se kasnije pojavili u selu i isterali ih iz kuće. Bilo ih je petnaestak, ali među njima nije bio Boban Šimšić. Vojnici su ih odveli u Vatrogasni dom. U Vatrogasnom domu bilo je puno ljudi, žena, dece i muškaraca. Muškarce su odveli i oni se nikada nisu vratili. Bili su to Gluščević Mujo, Gluščević Hasan, Gluščević Hasim, Agić Meho, Agić Emin, Softić Meho, Softić Samir, Šabanović Mustafa, kojeg su prvog odveli, Nuhanović Avdija, Hodžić Sead, Kozić Adem, Hodžić Džeral, Hodžić Dževad, Sućeska Savko, Bulatović Huso, Vilić Husein, Kešmer Hamed i Kešmer Ibrahim. Njihove žene su, takođe, molile Bobana da ih spasi, ali on im je samo rekao da ne brinu i da će se oni vratiti. Iz Vatrogasnog doma nisu mogli izaći, kao ni iz osnovne škole. U osnovnoj školi se na vratima uvek nalazio stražar i o njima je vođena evidencija.

Svedočenje Ramize Šabanović

Direktno ispitivanje

Svedokinja je do jula 1992. godine živela u selu Kuka, opština Višegrad, sa suprugom i dva sina. Pre nego što je stanovništvo sela Kuka proterano iz sela, sredinom jula 1992. godine, jedan od sinova joj je ubijen u selu Mala Gostilja. Od maja do jula 1992. godine bošnjačko stanovništvo se osećalo nesigurno jer se plašilo da će ih srpska vojska ubiti i vreme provodilo u grupama po okolnim šumama. U jednoj od grupa nalazila se ona, njen suprug Omer, sin Emir i komšije, Ibrahim Karišik sa svojom snahom i dvoje unučadi i Fata Šabanović sa svojom decom. Vojska je upala u selo i pucala. To se dešavalo i po okolnim selima. Jednog dana meštani su odlučili da kroz šumu krenu u pravcu Žepe. Tog jutra se u selu pojavio kamion pun srpske vojske. Kamion se zaustavio na kratko i zatim vratio u pravcu iz koga je došao. Omer Karišik i Redžo Šabanović su krenuli u pravcu sela, dok je grupa u kojoj se ona nalazila otišla do njene kuće kako bi uzeli neophodne stvari za put. Zapucalo se i ljudi su počeli bežati. Tada je izgubila svog sina. Ubrzo su se pojavili izvesni Boban i Cane. Došli su do njene kuće u kojoj su se pored nje nalazile Hanifa Šabanović i njena ćerka Safa, Šefka Šehić i Hajrija Pjevo sa svojim sinom. Boban i Cane su bili maskirani, ali kako ih je znala od ranije uspela ih je prepoznati. Boban im je rekao da će vojska sakupiti ljude po šumi, a da njih šestoro odu u selo Vlahoviće i kod škole ih sačekaju. Ona je odgovorila da neće nikuda ići bez svog sina kojeg je izgubila u gužvi. Kada je rekla da njen sin ima 13 godina, Boban joj je odgovorio da on nije više mali i da može pušku nositi i da ga ne čeka. U tom je neki vojnik doveo Redžu Šabanovića i Omera Karišika i predao ih Bobanu. Boban je nju pitao kada je poslednji put videla ovu dvojicu. Kada je ona odgovorila da ih je videla tog jutra, on ih je snažno ošamario. Zatim je tu dvojicu poterao u pravcu sela Žlijeb, a njih šestoro su krenuli prema Vlahovićima. Čekali su jedan sat i kako se niko nije pojavio rešili su da pobegnu u šumu u pravcu sela Mala Gostilja. Kod mesta Križevac pronašli su kćerku Hanife Šabanović i ona im se pridružila. Pitala ju je da li je videla njenog sina i supruga, na šta je devojkica odgovorila da je videla Omera. Svedokinju je potreslo što o njenom sinu nije bilo vesti, ali je nakon tri dana čula da je živ. Nakon ovog događaja nikada se nije vratila u selo i danas živi u Australiji.

Unakrsno ispitivanje

Svedokinja je o ovom događaju već dala izjavu 08. juna 2006. godine u prostorijama Tužilaštva BiH u Sarajevu. Tom prilikom je izjavila da je izvesnog Bobana i Caneta poznavala od ranije. Danas je pojasnila da Bobana poznaje jer je odlazila kod njegove majke da joj plete džempere, dok je Caneta, čije puno ime ne zna, videla u prodavnici u selu Vlahovići u kome je Cane živeo. Što se tiče Šabanović Fate, svedokinja ju je videla iste večeri kada se kritični događaj odigrao. Videle su se u selu Mala Gostilja, u kući Fatine majke. Tada joj je svedokinja rekla da je Boban odveo njenog supruga Redžu Šabanovića. Branilac je svedokinji predočio "Knjigu nestalih osoba na teritoriji BiH" čiji je sastavljač Međunarodni komitet crvenog krsta. U toj knjizi piše da je Omer Karišik nestao u aprilu 1992. godine i da su njegov nestanak prijavili rođaci. Ona je izjavila

da to nije istina jer je ona Omera polednji put videla u julu 1992. godine kada ga je Boban vezanog za Redžu Šabanovića odveo u pravcu sela Žlijeb.

Rasprava pred Apelacionim većem

25. 04. 2007. godine – nastavak dokaznog postupka

Suđenje prati i izveštava Mirjana Lazić, Fond za humanitarno pravo

Odluka Apelacionog veća

Apelaciono veće je donelo odluku da u nastavku dokaznog postupka pregleda video snimke sa glavnog pretresa pred prvostepenim većem svedočenja svedoka odbrane Stojana Papića, Dragoljuba Papića, Zorana Šimšića, Milosava Šimšića, Stanimira Šimšića, Gorana Miličevića i Miloja Joksimovića.

Svedočenje Stojana Papića

Direktno ispitivanje

Svedoku je ime Nail Ramić poznato, kao i ime njegove ćerke Naile Ramić. Nailu je prvi put video 26. septembra 1982. godine. Tada je organizovan sajam stoke u selu Prelovu. On je bio zadužen za obezbeđivanje sajma i zadatak mu je bio da pokaže svakom uzgajivaču mesto gde će se sa svojom stokom smestiti. Naila, koja je tada bila devojčica, i njena majka su učestvovala na sajmu kao uzgajivačice. Kasnije je još samo jednom video Nailu, poslednji put u avgustu 1984. godine. Naime, tada je dobio zaduženje da sprovede vršidbu pšenice u brdsko-planinskim selima. To su bila sela Kuka, Vlahovići, Žlijeb, Drulje, Velika i Mala Gostilja i druga. Nailu je video kada je došao u njeno selo da obavi posao.

Optuženog Bobana Šimšića poznaje od 1999. godine. Upoznao ga je na jednom skupu. Boban je bio jedan od policajaca koji su obezbeđivali skup. Tom prilikom Boban mu je rekao da je sin Slobodana Šimšića i da je iz sela Žlijeb. On je i ranije Bobana viđao u toku 1995. i 1996. godine, ali se tada nisu poznavali.

Što se tiče vojnog angažovanja, mobilisan je tek 11. avgusta 1992. godine i pripadao je I Župskoj četi i svoju obavezu obavljao je na minobacačima jer je bio povređen. Na navode svedokinje Naile Ramić (udate Ahmetspahić) da je u maju 1992. godine bio u selu Kuka gde je sa Bobanom Šimšićem i njegovom grupom maltretirao meštane sela, među kojima i nju, svedok je izjavio da to nije istina. U njenom selu nije bio posle 1984. godine i od tada ni nju nije video, a kamoli maltretirao. Njene rodake nakon rata nije viđao, ali se jednom prilikom 1996. godine čio telefonom sa njenim ocem Nailom i tom prilikom su prijateljski popričali.

Unakrsno ispitivanje

Svedok je od supruge optuženog Šimšića saznao da se u ovom postupku pominje i njegovo ime i da ga jedan od svedoka optužuje da je sa grupom Bobana Šimšića maltretirao meštane sela Kuka. Kako to nije istina, spreman je da se sa tim svedokom suoči kako bi se saznala istina.

U njegovom selu postojao je ratni raspored od 09. maja 1992. godine, ali kako je bio povređen, tada je primio samo opremu, dok je oružje zadužio tek 11. avgusta kada je mobilisan u I Župsku četetu. U to vreme je imao puno kućnih prijatelja kojii su bili Bošnjaci, ali nije bio u mogućnosti da im pomogne.

Svedočenje Dragoljuba Papića

Direktno ispitivanje

Svedoku je poznato selo Vlahovići, ali mu imena Nail Ramić i Naila Ramić nisu poznata. U selima Vlahovići i Kuka nikada nije bio, pa ni 1992. godine. Nije mu poznato šta se u tim selima dešavalo u toku 1992. godine. Optuženog Bobana Šimšića poznaje iz viđenja, ali se ne poznaju bliže. U toku 1992. godine nije imao kontakata sa optuženim Šimšićem. Nikada nije čuo za braću Ahma i Mirsida Karišika.

Unakrsno ispitivanje

Svedok je odlučio da svedoči u ovom postupku jer je dobio poziv, ali o događaju nema nikakvih saznanja. Sa optuženim Bobanom Šimšićem nikada nije bio.

Svedočenje Zorana Šimšića

Direktno ispitivanje

Svedok je do maja 1992. godine živio u selu Vlahovići, opština Višegrad. Nakon toga zbog sigurnosti se odselio i živio sa svojom tetkom oko dva meseca. Za to vreme u Višegradu je posetio svoje roditelje samo jedan put u toku maja, dok u junu nije bio u Višegradu. Kada su mu roditelji poginuli vratio se u Višegrad.

Unakrsno ispitivanje

Svedok je rođak optuženog Šimšića, njihovi očevi su rođaci, ali nisu blizak rod. O onome što se optuženom Šimšiću stavlja na teret nema saznanja, ali je odlučio da svedoči jer se u optužnici i njemu samom stavlja na teret da je sa Bobanovom grupom bio u selu Kuka i maltretirao meštane, što nije istina.

Svedočenje Milosava Šimšića

Direktno ispitivanje

Svedok je rođen u selu Žlijeb, dok je srednju školu završio u Višegradu 1975. godine. Nakon završene srednje škole preselio se u Užice. U Užicu se zaposlio i radio bez prekida dvadesetpet godina. Za vreme rata nije odlazio u svoje selo. Želeo je da poseti roditelje, ali se plašio da će ga mobilisati i poslati na ratište. Na navode jednog od svedoka da je sa grupom Bobana Šimšića bio u selu Kuka 1992. godine, rekao je da to nije istina. Za vreme rata nikada nije video Bobana Šimšića.

Unakrsno ispitivanje

Svedok u selu Žlijeb ima imanje, tamo žive njegovi roditelji. Oni su u toku rata ostali u selu. Za vreme rata nisu imali nikakvog kontakta. Optuženog Šimšića poznaje, rođaci su. Motiv da svedoči u ovom postupku je taj što je došlo do nepravde i to on želi da ispravi. Čuo je da ga jedan od svedoka optužuje, ali ne zna o kom svedoku se radi i šta je taj svedok tačno izjavio. Iz sela Žlijeb poznaje dosta Bošnjaka, dok je iz sela Kuka čuo samo za izvesnog Kemu i njegovog brata.

Svedočenje Stanimira Šimšića

Direktno ispitivanje

Svedok je do 1992. godine živio u Sarajevu, a onda se vratio u svoje rodno selo Vlahovići, opština Višegrad, jer je u Sarajevu postalo rizično. Nakon nekog vremena sklonio su u kolibu na

planini iznad sela. U vojsci nije bio tokom celog rata, već je mobilisan na samom kraju. U toku 1992. godine optuženog Šimšića video je samo jednom u februaru, martu. Njihove jedinice nisu imale zajedničkih akcija jer je optuženi bio pripadnik policije, a svedok pripadnik vojske. Selo Kuka mu je poznato i poznaje Ahmu Karišika. To je loš čovek, mnoge ljude je nasamario i nije mu se moglo verovati. Takođe, poznaje Naila Ramića i njegove zetove. Sa Nailom je u dobrim odnosima. Poznaje i druge Bošnjake, koji su mu često dolazili u kuću, zajedno su pili rakiju. Sa Nailom je u dobrim odnosima. Jednom prilikom Nail Ramić mu je ispričao da su ga u osnovnoj školi "Hasan Veletovac" tukli i "prebili kao mačku". Rekao je da zna ko ga je tukao, ali nije pomenuo ime Bobana Šimšića. Nailov zet, Hazim mu je rekao da je uspeo da izbegne zatvaranje u školi. Ostali Bošnjaci koji su bili zatvoreni su mu, takodje, pričali o tome, ali niko nije pomenuo optuženog Šimšića. Govorili su samo o Goranu Miličeviću koji je bio častan i dobar čuvar. Svedok je poznavao Kemu, brata Ahma Karišika. Na navode svedoka Ahma Karišika da je on ubio njegovog brata Mirsada, zvanog Kemo, svedok je izjavio da to nije tačno. On zna da je Kemo ubijen, ali ne zna ko je to uradio jer je u to vreme bilo puno vojske u selu.

Unakrsno ispitivanje

Optuženi Šimšić je otišao iz sela u februaru, martu 1992. godine, onda "kada je trebalo pući". Dobio je poziv i morao se odazvati. Kada je kretao pozdravio se sa njim i sa ostalim Bošnjacima koji su bili u selu. Tada nije imao bradu. Pri sebi nije imao ni oružje.

Kada je napustio Sarajevo, svedok je najpre otisao u selo Vlahovići. U to vreme u selu je još uvek bilo Bošnjaka. Ubrzo su dovezeni neki autobusi kojima su Bošnjaci trebalo da budu odvezeni za Kladanj, Olovo... Mislio je da odlaze na kraće vreme, dok se situacija ne smiri. Odlazili su i Srbi. Svedok je uspeo da izbegne mobilizaciju tako što se sakrio u jednoj kolibi u planini. Kada bi mu nešto zatrebalo silazio je u selo. Selo je tada bilo zapaljeno, nije bilo ljudi. Iako je u tom regionu bilo dosta vojske ona nije palila sela, već su to činili "Orlići" iz Srbije. Osim sela Vlahovići, stradalo je i selo Velji Lug, udaljeno 17 km od njegova sela. Nikada nije bio u tom selu. Čuo je da su iz tog sela poginuli Kemo Karišik i Redžo Šabanović, da ih je ubila vojska.

Svedočenje Gorana Miličevića

Direktno ispitivanje

Svedok je 1992. godine živeo u Višegradu. Bio je mobilisan i pripadao je rezervnom sastavu milicije od aprila 1992. godine. Poznaje optuženog Bobana Šimšića još iz školskih dana. Boban je, takođe, pripadao rezervnom sastavu milicije. Zadatak rezervnog sastava milicije bio je obezbeđenje objekata i ljudi, dok u borbenim dejstvima nije učestvovao. U toku jula 1992. godine jedan od zadataka bio je obezbeđenje ljudi koji su bili smešteni u osnovnu školu "Hasan Veletovac". Po dvojica milicajaca odlazila bi i čuvala ljudi. Postojale su dve smene, dnevna i noćna. Jednom prilikom u dnevnoj smeni je bio sa optuženim Šimšićem. Za vreme dok traje smena ulazili su i razgovarali sa ljudima, pitali ih ima li problema, davali im cigarete. Boban je tada razgovarao sa svojim komšijom Nailom Ramićem, pričali su o situaciji koja je bila neizvesna. Ljudi koji su tu bili smešteni mogli su izaci jer nisu bili zatvoreni. Mogli su i otići. Deca su se igrala. Odnos sa tim ljudima bio je korektan, bez mržnje. Kada bi se smena završila, dolazila bi druga dva milicajca. Nije se moglo desiti da neko bude na dužnosti više smena uzastopno. O smenama je odlučivao komandir. Za vreme njegovih smena niko nije maltretirao ljude. O Bobanu Šimšiću može reći sve najbolje.

Unakrsno ispitivanje

Komandir rezervnog sastava milicije bio je Dragan Tomić. Policajci su njemu podnosili redovne izveštaje ili izveštaje kada bi se desio neki problem. Svedok nije imao ni jedan izveštaj koji je

govorio o problemima. Za lica koja su u školi bila smeštena ne zna da li su sami došli i prijavili se ili ih je neko tu doveo. Njegov zadatak kao policajca bio je da ih štiti i brine se o njihovoj sigurnosti. Nije čuo da je tu bilo ko ubijen, ni da je neko pokušao da pobjegne. Obezbeđivanje škole je trajalo 15-20 dana. U školi je bilo smešteno oko 80-100 ljudi. O njima nije vođena evidencija od strane policije. Jednog dana došli su predstavnici iz Crvenog krsta i upisali imena tih ljudi. Posle nekog vremena Crveni krst je organizovao njihov odlazak, prevezeni su autobusima u pravcu Olova.

Svedočenje Miloja Joksimovića

Direktno ispitivanje

U julu 1992. godine od strane Crvenog krsta organizovan je prevoz Bošnjaka u pravcu Srbije i Makedonije. To su većinom bile njegove komšije. Kako se nisu osećali sigurni zamolili su ga da ih obezbeđuje. Kako je bošnjačka vojska pucala iz pravca sela Jeličića rešili su da putuju kada bude pao mrak i bude bilo sigurnije. Sa njim je bio i njegov prijatelj Krsta Papić. Kada su došli u blizini mesta Sase, iz pravca sela Prelovo naišao je jedan auto, bila je to crvena "lada". Iz nje su izašla dva mladića koja su bila naoružana. Počeli su skidati muškarce iz kamiona. Krsta i on su, takođe, imali oružje, ali se nisu suprotstavljali. Pokušali su da ih na lep način odgovore da to ne čine, ali im nije uspelo. Skinuli su dva momka. Na red je dosao Nail Ramić, koji je bio njegov komsija. Kada jedan od naoružanih mladića nije gledao, svedok mu je rekao da se vrati u kamion. Nail je to uradio i mladići nisu primetili, verovatno iz razloga što su bili pod dejstvom alkohola. Zatim su se njih dvojica sa još dvojicom muškaraca koje su izveli iz kamiona odvezli u pravcu Višegrada. Sa tog mesta se ne vidi Drina. Tu je raskrsnica, jedan put vodi prama selu Vilina Vlas, a drugi prema selu Prelovo. Tada se tu nije nalazio optuženi Boban Šimšić. Kada se to završilo, svedok je dobio zadatak da svojih pet komšija odvede u Komandu vojske SRJ u selu Režalje i oni su se odvezli u tom pravcu. Što se tiče svedoka Ahma Karišika poznaje ga, to je jedna seoska varalica i kriminalac. Povodom navoda Ahme da je on skidao muškarce sa kamiona, a Boban Šimšić ih vodio do Drine i tu ubijao, svedok kaže da to nije istina. Poznaje Naila Ramića i vidali su se u jesen 2005. godine. Tom prilikom su popili piće i razgovarali. Pitao ga je da li ga je Boban Šimšić tukao, ali je Nail rekao da ga Boban nije tukao, već neki nepoznati vojnik.

Unakrsno ispitivanje

Ljudi koji su bili u kamionima su pre toga bili smešteni u osnovnoj školi "Hasan Veletovac" u Višegradu. On nije krenuo odmah sa njima, već im se pridružio u selu. Sami ga molili da krene sa njima da im se nešto ne bi desilo. Njihov odlazak organizovao je Bato Knežević iz Crvenog krsta. Dvojica mladića koja su skidala muškarce sa kamiona su verovatno pripadali nekoj paravojnoj jedinici. Tih paravojnika bilo je dosta i njih nitko nije mogao kontrolisati. Njih dvojica nisu tražila da im pomogne. Bilo je dva kamiona i jedan auto, oko tridesetak ljudi. Među tim ljudima bilo je muškaraca i žena, ali uglavnom starijih. Prvi koji je skinut sa kamiona je jedan momak koji se prezivao Smajić, a drugog nije poznavao. Za sve vreme puta nije video optuženog Šimšića. Oni nisu radili zajedno jer je on bio vojnik, a Šimšić je bio policajac.

Rasprava pred Apelacionim većem

26. 04. 2007. godine – nastavak dokaznog postupka

Suđenje prati i izveštava Mirjana Lazić, Fond za humanitarno pravo

Odluka Apelacionog veća

Apelaciono veće je odlučilo da u nastavku dokaznog postupka pregleda video snimke svedočenja svedoka odbrane Ilije Gavrilovića, Slaviše Jovanovića, Ismeta Softića, Mitra Vasiljevića, svedokinje suda Elbise Ahmetaš i Selme Kilaić, sa glavnog pretresa pred prvostepenim većem.

Svedočenje Ilije Gavrilovića

Direktno ispitivanje

Svedok živi u Višegradu, gde je i rođen. U toku rata u BiH, u toku 1992. godine bio je mobilisan u rezervni sastav policije. Optuženi Boban Šimšić bio je, takođe, u rezervnom sastavu policije. Zadatak rezervnog sastava policije bio je obezbeđenje objekata i putne komunikacije, dok nije učestvovao u borbenim dejstvima. U toku juna i jula 1992. godine obezbeđivana je osnovna škola «Hasan Veletovac» u Višegradu, koja je bila prihvatni centar za bošnjačko stanovništvo iz okolnih sela. Njegov odnos prema stanovništvu bio je korektan. Policajci su radili u dve smene koje su trajale 12 časova, nakon čega su se odmarali 48 časova. Nije se moglo desiti da jedan policajac ostane na zadatku više smena. Svedok je u školi obavio dve smene. Za to vreme nije radio u isto vreme kada i optuženi Šimšić. O optuženom Šimšiću nema ništa loše reći.

Unakrsno ispitivanje

Komandir rezervnog sastava policije bio je Dragan Tomić, kome su se podnosili izveštaji. Izveštaje nisu podnosila oba policajca iz smene, već bi to uradio samo jedan. Sa njim u smeni bio je Dragomir Gavrilović. Dok je bio na zadatku u školi nije prijavio ni jedan problem. U njegovoj smeni nije se dogodilo ništa loše, niti mu je poznato da se išta loše desilo za vreme smena drugih policajaca. Dok je on dežurao u školi, nije se pojavljivao optuženi Boban Šimšić. Vidali su se jedino u stanici milicije, kada su imali sastanke na kojima su razmenjivali mišljenja. Na tim sastancima nikada se nije govorilo o tome da su se u školi desila neka ubistva. Nije čuo da je bilo zlostavljanja, ubistava ili odvođenja stanovništva. Za vreme smene nikada nije napuštao školu i u njegovom radu nije bilo propusta. Dok je on bio dežuran niko drugi nije mogao ući u školu, a da se to desilo on bi to sprečio. Vrata na školi bila su zaključavana samo noću, dok je u toku dana kretanje bilo slobodno. Ne seća se da je vršena evidencija ljudi koji su tu bili smešteni. Od tih ljudi, među kojima je bilo i njegovih poznanika, nikada ništa nije tražio. Iako su ga nudili kafom nikada nije tražio da mu neka od žena kuva kafu.

Svedočenje Slaviše Jovanovića

Direktno ispitivanje

Svedok je u toku 1992. godine živeo u mestu Ubava, opština Višegrad. Dana 25. maja 1992. godine bio je mobilisan u Vojsku Republike Srpske. Devetog jula 1992. godine je ranjen u desni kuk, bila je to prostrelna rana. Odmah po ranjavanju odvezen je u bolnicu u Užicu, gde se lečio do 20. jula 1992. godine. Kako su u Višegradu u to vreme bila ratna dejstva, otišao je na oporavak kod svoje sestre u Staru Pazovu. Odmah se prijavio Komitetu crvenog krsta, prijavio je mesto boravka na adresi ul. Žarka Zrenjanina br. 26. Nakon mesec dana, dvadesetog avgusta otišao je na kontrolu u Užice. Doktor je, najpre, odbio da ga pregleda jer nije imao uput svog lekara iz Višegrada. Nakon pregleda vratio se u Višegrad po uput. Povodom izjave svedokinje

Almase Ahmetpahić koja ga je optužila da je on dana 25. jula 1992. godine bio u njenom selu, pucao na civile i palio kuće, svedok je izjavio da to nije istina, što može i dokazati. Kao što je već izjavio, u to vreme nalazio se na oporavku u Staroj Pazovi.

Unakrsno ispitivanje

Što se tiče povrede i danas oseća posledice toga, on je invalid desete kategorije sa 20% inaktivnosti. Svedokinju koja ga je optužila misli da poznaje. Upoznao je jednom prilikom kada je vozio kući devojkicu svoga rođaka koja živi u selu Velji Lug. Na putu su videli jednu ženu koja je nosila torbe i svedok joj je ponudio da i nju povezu. Ona je to prihvatila i oni su je odvezli do njene kuće. Rekla je da se zove Almasa. Svedok je spreman da se sa njom suoči jer ono što je ona izjavila o njenu nije tačno. Inače, što se tiče njegovog angažovanja u ratu, pre povrede bio je raspoređen na ratištu, a nakon povrede na seoskoj straži.

Svedočenje Ismeta Softića

Direktno ispitivanje

Svedok je do jula 1992. godine živio sa svojom suprugom Hadom u selu Žlijeb, opština Višegrad. Dana 15. jula 1992. godine u selu je došla vojska i rekla je meštanicima da mora da napuste svoje selo. Najpre su ih odveli u mesto Obrinje, a zatim su ih kamionima odvezli u Vatrogasni dom u Višegradu. Među tim vojnicima koji su došli u selo nije bio Boban Šimšić. Inače, Bobana poznaje još kada je bio mali, bili su komšije u Žlijebu. Dok su ih vojnici vozili nisu im rekli zbog čega ih vode. U Vatrogasnom domu proveo je četiri, pet dana. Za to vreme nisu imali dovoljno hrane. Jednom prilikom svi muškarci su izvedeni i odvezeni u nepoznatom pravcu. Svedoka je spasao Boban Šimšić. Boban nikoga nije zlostavljao. Iako su drugi pljačkali i oduzimali novac od zatvorenika, Boban u tome nije učestvovao. Nakon nekog vremena kamionima su ih odvezli u osnovnu školu «Hasan Veletovac» u Višegradu. Tu je proveo oko četiri dana. Bilo je malo bolje, jer je bilo hrane. Bobana Šimšića nije video u školi. U školi niko nije bio tučen, niko ubijen i nikom nije odsečana glava. Nakon rata svedok je sa svojim sinom dva puta posetio selo Žlijeb. Jednom od ta dva puta Bobanu je dao poklončić iz zahvalnosti jer mu je spasao život.

Unakrsno ispitivanje

Iz Vatrogasnog doma odvedeno je 18 muškaraca. Svedok je bio u toj grupi, ali je njegova supuga molila Bobana Šimšića da ga spasi i on je to učinio. I druge žene su ga molile isto, ali je Boban samo rekao da će se njihovi muževi vratiti. Ti ljudi se nikada nisu vratili. Vojnici koji su ih proterali iz sela i odvezli u Vatrobasni dom bili su maskirani, lice im je bio ofarbano, tako da nikoga od njih nije mogao prepoznati.

Svedočenje Mitra Vasiljevića

Direktno ispitivanje

Svedok je u periodu od 15. do 28. juna 1992. godine bio u užičkoj bolnici zbog povrede na nogama. Povrede je zadobio 14. juna 1992. godine. Iz tog razloga nije mogao u to vreme biti u Višegradu, za šta ga optužuju svedoci. U selu Žlijeb nije nikada bio, pa tako ni u maju 1992. godine. Sa optuženim Bobanom Šimšićem se poznaje, ali nikada nisu zajedno učestvovali u ratnim dejstvima iz razloga što je on bio u vojsci, a Boban u policiji.

Unakrsno ispitivanje

Svedok poznaje optuženog Bobana Šimšića jer su živeli u istom kraju, opštini Višegrad. Povremeno su se sretali u gradu jer je svedok radio kao konobar. Nisu zajedno ratovali.

Svedočenje Elbise Ahmetaš

Ispitivanje od strane Sudskog veća

Svedokinja je u periodu od 1993. do 1996. godine radila u Komisiji za prikupljanje činjenica o ratnim zločinima na području Bosne i Hercegovine. Njen zadatak je bio da od civila, žrtva uzima izjave na terenu i te izjave dokumentuje. Izjave su uzimane direktno od svedoka. U Komisiji je bilo četiri članice, ali su izjavu od jednog svedoka uzimale dve. Jedna od dve žene, članice Komisije, zapisivala bi ono što je svedok govorio «od reči do reči». Nikada nisu davale uputstva svedoku šta da govori, on bi sam govorio ono što je želeo, govorio je o onome što je preživeo. Na kraju bi svedok potpisao izjavu.

Ispitivanje od strane Tužilaštva

Dešavalo se da svedok ne želi da govori. U tom slučaju nastojale su da utiču na svedoka da da izjavu, ali prinude nikada nije bilo. Najpre bi popričale sa svedokom, on bi im saopštio šta mu se dešavalo i na kraju su zapisivani najinteresantniji delovi. Nije bilo obrasca po kome se izjava pisala. Na kraju svake izjave, osim potpisa svedoka, nalaze se tri imena članica Komisije. Ipak to ne znači da su sve tri bile prisutne pri davanju te izjave. Uvek su bile prisutne dve, jedna bi razgovarala sa svedokom, a druga bi zapisivala. Te izjave su na kraju unete u kumpjuter, a originali su odlagani i čuvani u arhivi.

Ispitivanje od strane Odbrane

Nikada se nije desilo da je u izjavi napisano nešto što svedok nije rekao. Postojala je procedura koja se morala poštovati, a ona je nalagala da se u izjavu unese samo ono što je svedok dobrovoljno izjavio.

Svedočenje Selme Kilaic

Ispitivanje od strane Sudskog veća

Svedokinja je bila jedna od četiri članica Komisije za prikupljanje činjenica o ratnim zločinima na području BiH, koja je na terenu uzimala izjave svedoka. Na pitanje Sudskog veća da li se seća izjave Fate Šabanović, koja je uzeta od strane Komisije, izjavila je da se te izjave ne seća. Prema rukopisu može zaključiti da je izjavu pisala njena koleginica Elbisa Ahmetaš. Iako ne može tvrditi da je gospođe Šabanović zaista dala tu izjavu, misli da izjava zaista pripada toj gospođi. Naime, redovna situacija je bila da su svedoci govorili, jedna od članica bi zapisivala i na kraju je izjava potpisivana. Nikada ni jedna izjava nije lažirana, nije pisana napamet i nikada ni jedan potpis svedoka nije falsifikovan. Čak se svedoci nisu upućivali o čemu da govore, oni su dobrovoljno iznosili ono što su preživeli.

Ispitivanje od strane Tužilaštva

Izjave svedokinje Fate Šabanović se ne seća, ne zna kada i gde je uzeta. Na kraju izjave kao jedno od tri imena stoji njeno, ali ona tu izjavu nije potpisala. Ona je prema rukopisu zaključila da je izjavu pisala njena koleginica Elbisa Ahmetaš i ona ju je i potpisala. Iako je koleginica lažirala njen potpis, sigurna je da nije lažirala izjavu i potpis svedokinje.

Ispitivanje od strane Odbrane

Odbrana nije imala pitanja za ovu svedokinju.

Rasprava pred Apelacionim većem

9. 05. 2007. godine – nastavak dokaznog postupka

Suđenje prati i izveštava Mirjana Lazić, Fond za humanitarno pravo

Odluka Apelacionog veća

Apelaciono veće je donelo odluku da u nastavku dokaznog postupka pregleda video snimak svedočenja svedoka Slaviše Đurića, optuženog Bobana Šimšića, veštaka Esada Bilića, veštaka Sekule Mičića i video snimak uviđaja/identifikacije lica mesta, sa glavnog pretresa pred prvostepenim većem.

Svedočenje veštaka Esada Bilića

Direktno ispitivanje

Veštak je obavio grafološko veštačenje radi utvrđivanja autentičnosti potpisa svedokinje Fate Šabanović koji stoji na jednoj od izjava koju je prikupila Komisija za prikupljanje činjenica o ratnim zločinima na teritoriji BiH. Na izjavi stoji potpisana Fata Šabanović, ali je svedokinja izjavila da iako je izjava njena, to nije njen potpis. Kako je Tužilaštvo predložilo da se pomenuta izjava uvrsti u dokaze, bilo je neophodno utvrditi da li se svedokinja zaista potpisala na njoj.

Iako postoje rezerve, upoređivanjem spornog potpisa sa nespornim primercima svedokinjinog potpisa, veštak je zaključio da najverovatnije potpis nije njen.

Tužilac nije imao pitanja za veštaka.

Iskaz veštaka Sekule Mičića

Direktno ispitivanje

Veštak je, takođe, obavio grafološko veštačenje radi utvrđivanja autentičnosti potpisa svedokinje Fate Šabanović na pomenutoj izjavi. Utvrdio je da potpis nije falsifikovan, ali da potpis koji stoji na izjavi i potpisi koji su služili kao uzorci za upoređivanje pripadaju istoj osobi.

Unakrsno ispitivanje

Veštak je obavljao veštačenja za veliki broj sudova širom Bosne i Hercegovine. Pored toga, on je i profesor na Policijskoj akademiji.

Veštak se prilikom veštačenja koristio kriminalističkim tehnikama i pomagalicama. Koristio je električnu lupu sa kružnim osvetljenjem i kosi izvor svetla, mada u ovom slučaju to nije bilo neophodno iz razloga što je do istog zaključka mogao doći i pregledom golim okom.

Komentar

Tužilac je tokom unakrsnog ispitivanja veštaka Mičića postavljao provokativna pitanja kao i komplikovana stručna pitanja i zahtevao od veštaka da odgovara sa da ili ne, što u ovom slučaju nije bilo moguće.

Kako se nalazi i mišljenja veštaka povodom istog predmeta veštačenja dijametralno razlikuju, Sudsko veće je odlučilo da na osnovu člana 85. ZKP BiH izvrši suočenje veštaka. Prilikom suočenja oba veštaka su ostala pri svom nalazu i mišljenju.

Odluka Apelacionog veća

Apelaciono veće je donelo odluku da se u nastavku dokaznog postupka ne pregleda video snimak svedočenja Fate Šbanović te se može zaključiti da je prihvatilo nalaz i mišljenje veštaka Mičića.

Video snimak uviđaja/identifikacije lica mesta od 03. jula 2006. godine

03. jula 2006. godine obavljena je identifikacija lica mesta, Vatrogasnog doma i osnovne škole „Vuk Karadžić“ (nekada „Hasan Veletovac“) u Višegradu. Identifikacija je obavljena u prisustvu Sudskog veća, predsedavajućeg i članova veća, tužioca, optuženog Bobana Šimšića i njegovog branioca. Identifikaciji nije prisustvo ni jedan od svedoka.

U Vatrogasnom domu obidene su sve prostorije kao i podrum. Jedna od prostorija je nasilno otvorena, u njoj se nalazio samo vatrogasni pribor i alat. Na ulazu u zgradu optuženi je pokazao mesto na kome je sreo Ismeta Softića, kada se jednom prilikom u toku 1992. godine našao u Vatrogasnom domu.

U osnovnoj školi „Vuk Karadžić“ obideno je više prostrija u prizemlju. Ukazano je na hodnik koji vodi u fiskulturnu salu u kojoj su bili zatočeni meštani okolnih sela. U hodniku nalaze se dva toaleta, dve slačionice i jedna prostorija koja služi kao ostava. Iz sale se u pravcu severoistoka vidi Rodić Brdo, prema kome su bežali zatočeni civili, na suprotnoj strani je dvorište škole. U fiskluturnoj sali se nalaze dva koša koji izgledaju da su novijeg datuma, optuženi je izjavio da se na seća da su tu bili u leto 1992. godine. U hodniku se vide stepenice koje vode na spratove škole.

Svedočenje Siniše Đurića

Direktno ispitivanje

Svedok poznaje optuženog Bobana Šimšića od polovine 2003. godine. Svedokinju Almasu Ahmetpahić ne poznaje (*napomena ML: svedokinja je navela da je on bio prijatelj njenog brata i da su jednom prilikom kada su se u februaru 1992. godine kolima vraćali kući naišli na barikade i tu videli Bobana Šimšića, kada je ona htela da mu se javi Siniša joj je rekao: «Čuti, znaš li ti tko je to, to je Boban Šimšić!»*).

Unakrsno ispitivanje

Optuženog Šimšića nikada nije upoznao. Kada kaže da ga poznaje od 2003. godine misli da ga je od tada vidao kao policajca u Višegradu. Razlog njegovog svedočenja nije da pomogne optuženom Šimšiću, već da kaže istinu.

Svedočenje optuženog Bobana Šimšića

Direktno ispitivanje

Opruženog je rat zatekao u njegovom rodnom selu Žlijeb. 19. aprila 1992. godine je mobilisan u rezervni sastav policije. Zadatak rezervnog sastava policije bio je obezbeđenje putne komunikacije i obezbeđenje objekata od javnog značaja, ali su obavljani i redovni poslovi policije. Svi ti zadaci obavljani su u Višegradu, nikada po okolnim selima.

Bio je u dobrim odnosima sa Bošnjacima, kako pre tako i posle rata. U naročito dobrim odnosima bio je sa porodicom Naila Ramića. Poznavao je njegove ćerke Nailu i Smailu od detinjstva i

družili su se. Svoje komšije Bošnjake nakon rata video je u selu Žlijeb kada su došli da obiđu svoje kuće. Tada su popričali i nije bilo nikakvog incidenta.

Povodom tačaka optužnice koje ga terete za ratni zločin u opštini Višegrad izjavio je da o događajima koji su se dogodili u okolnim selima i koji mu se stavljaju na teret nema neposrednih saznanja i da ti događaji nemaju nikakve veze sa njim. Nikada nije učestvovao u maltretiranju, silovanju i ubijanju Bošnjaka iz sela opštine Višegrad. Na optužbe svedokinje Almase Ahmetspahić da je u njenom selu Velji Lug učestvovao u paljenu kuća, ubistvu i maltretiranju civila, rekao je da u selu Velji Lug nikada nije bio i da ovu svedokinju ne poznaje.

Jedan od zadataka rezervnog sastava policije u julu 1992. godine bio je i obezbeđivanje bošnjačkog stanovništva koje je bilo smeštano u osnovnoj školi „Hasan Veletovac“ u Višegradu. U školi je bilo smešteno oko stotina ljudi. Ljudi su bili slobodni da se kreću, mnogi su odlazili do rođaka ili u prodavnicu. Na dežurstvu su uvek bila dva policajca. Svi policajci su imali plave dvodelne maskirne uniforme i automatsku pušku sa preklopnim kundakom. On je dva puta dežurao u dnevnoj smeni. Jednom je sa njim bio Goran Miličević, drugog policajca se ne seća. Za vreme dežurstava nije se desilo ništa neobično, nitko nije maltretiran, silovan, odveden ni ubijen. Šta se dešavalo nakon njegove smene ne zna, ali nikada nije čuo da se u školi desilo bilo šta loše.

Što se tiče Vatrogasnog doma i zatvaranja civila u toj zgradi, o tome ne zna puno. U toj zgradi je bio samo jednom, prilikom redovne patrole reona i tada je ispred zgrade video neke od svojih komšija. Popričali su i zatim je on otišao.

Mitar Vasiljević nije bio u rezervnom sastavu policije i njih dvojica nikada zajedno nisu proveli više od desetak minuta.

Unakrsno ispitivanje

Načelnik policije bio je Risto Perišić, a komandir Dragan Tomić. Draganu Tomiću su podnošeni svi izveštaji, kako redovni tako i oni koji su govorili o nekom incidentu. Njemu nije poznato da li je bilo izveštaja koji su opisivali incidente, odvođenje i ubistva ljudi, i ako ih je bilo on takav izveštaj nikada nije napisao.

Poznato mu je da su ljudi iz okolnih sela napuštali svoje domove, ali ne zna na koji način, da li je to bilo dobrovoljno ili ih je neko prisilio na to. Za incident iz sela Velji Lug čuo je prvi put kada je protiv njega podignuta optužnica.

Što se tiče Vatrogasnog doma, on je u njemu bio u toku rata samo jednom. To se desilo kada je prilikom rutinske kontrole reona rešio da poseti zgradu Vatrogasnog doma. Kada je došao do zgrade na ulazu je video neke od svojih komšije, Ibrumšu Agić, Fatu Kešmer, Curu Gluščević, Vasviju Gluščević i druge. Do tada nije znao da su u toj zgradi smešteni Bošnjaci i nije znao ni razlog zbog čega su tu. Na ulazu kod vrata video je i komšiju Ismeta Softića koga su vodila dva uniformisana i naoružana čoveka. Kada je pitao gde ga vode, odgovorili su mu da ga vode na ispitivanje. On se tada pobunio i rekao da Ismeta vrate u zgradu, što su oni i učinili. Nakon toga još je malo popričao sa ženama i otišao.

Ljudi koje je obezbeđivao u osnovnoj školi nisu bili isti ljudi koje je video u Vatrogasnom domu, iako su svi bili Bošnjaci iz okolnih sela. Prilikom obezbeđivanja škole pričao je sa tim ljudima, najviše sa Nailom Ramićem. Nail se tom prilikom nije žalio ni na šta.

Komentar

Prilikom davanja izjave optuženi je izgledao smireno. U svojoj odbrani nije izneo mnogo činjenica vezanih za događaje koji mu se stavljaju na teret, ali se čini da o tome zna mnogo više. Odbrana je u toku direktnog ispitivanja postavljala pitanja optuženom na takav način da je onemogućeno Tužilaštvu da u unakrsnom ispitivanju više sazna od optuženog. Pošto predmet unakrsnog ispitivanja mogu biti samo pitanja o kojima je optuženi ispitan prilikom direktnog ispitivanja, branilac je uspešno onemogućio i sprečio Tužilaštvo da razjasni mnoge činjenice. Čini se da je Tužilac bio prilično nezadovoljan zbog ovakve taktike branioca optuženog. Ipak, ispitivanje optuženog je obavljeno u skladu sa zakonom.

Rasprava pred Apelacionim većem

17. 05. 2007. godine – nastavak dokaznog postupka

Suđenje prati i izveštava Mirjana Lazić, Fond za humanitarno pravo

Sudsko veće je odlučilo da u nastavku dokaznog postupka izvrši uvid u materijalne dokaze koje su podnele obe stranke, Tužilaštvo i Odbrana. Dokumentacija koja je pregledana odnosi se na lišenje slobode i određivanje pritvora optuženom, izvod iz kaznene evidencije, dopis vezan za radno angažovanje optuženog, dokumentacija vezana za vršenje ekshumacija u opštini Višegrad, obdukcijски nalazi, crteži lica mesta, izvodi iz matične knjige umrlih, pisani nalazi i mišljenja veštaka grafologa, iskazi zaštićenih svedoka, izjava svedokinje Munibe Gluščević (*napomena ML: ova svedokinja je umrla u toku postupka, tako da je kao dokaz pročitana njena izjava iz istrage*), izjave Šabanović Fate i Ahmetagić Naile koje su one dale Državnoj komisiji za prikupljanje podataka o ratnim zločinima na teritoriji BiH, razna fotodokumentacija i dr.

Predlog Tužilaštva

Tužilaštvo je predložilo da se kao dodatni svedok sasluša Medina Trebo, koja je bila očevidac dešavanja u Vatrogasnom domu i osnovnog školi „Hasan Veletovac“ u Višegradu.

Sudsko veće je ovaj predlog odbilo s obrazloženjem da je ovu svedokinju Tužilaštvo trebalo da predloži u prvostepenom postupku jer je o njoj i tada imalo saznanja. U dugostepenom postupku moguće je izuzetno predložiti ispitivanje dodatnih svedoka i to samo u slučaju da se taj svedok iz opravdanih razloga nije mogao pozvati da svedoči u prvostepenom postupku. Sa druge strane, prihvatanjem ovog predloga došlo bi do nepotrebnog odugovlačenja postupka, naročito zbog toga što su okolnosti događaja o kojima bi svedokinja govorila dovoljno utvrđene.

Predlog Odbrane

Kako je Sudsko veće odbilo da prihvati kao utvrđenu činjenicu (koja je inače utvrđena presudom MKTJ u postupku koji se vodio protiv Mitra Vasiljevića) da je „Mitar Vasiljević u periodu od 15. do 28. juna 1992. godine boravio na lečenju u Užičkoj bolnici“, Odbrana je predložila da se ova činjenica utvrdi na drugi način, tako što će se u nastavku dokaznog postupka pročitati izjave svedoka sa suđenja Vasiljeviću, a koji su svedočili o njegovom zdravstvenom stanju i boravku u bolnici.

Sudsko veće je odlučilo da prihvati predlog Odbrane i Tribunalu u Hagu uputi zahtev za ustupanje dokumenata, odnosno pomenutih izjava svedoka.

Komentar

Predlog Odbrane je veoma značajan. Naime, prvostepeno veće je ovu činjenicu prihvatilo kao utvrđenu, a obzirom da se Tužilaštvo nije tome protivilo. Kako sada Tužilaštvo osporava tu činjenicu, drugostepeno veće ju je odbacilo jer, iako je utvrđena u presudi MKTJ, to ne obavezuje sud, ali je ostavilo Odbrani da je dokaže na drugi način. Obrana će nastojati da spornu činjenicu dokaže putem izjava svedoka. Značaj te činjenice ogleda se u tome što je više svedoka optužbe govorilo da su Mitar Vasiljević i optuženi Boban Šimšić neodređenog datuma u drugoj polovini juna 1992. godine u osnovnoj školi «Hasan Veletovac» pred svim zarobljenicima naterali jednu Bošnjakinju da se skinе gola, a potom je pretukli. Ako bi se utvrdilo da u to vreme Mitar Vasiljević nije mogao biti u pomenutoj školi, postavilo bi se pitanje da li se tim svedocima može verovati i da li su oni govorili istinu, a u vezi sa optuženim Šimšićem.

Odbrana ide za tim da izvrši diskreditaciju svedoka optužbe i da dokaže da je optužnica zasnovana na lažnim iskazima svedoka.

Rasprava pred Apelacionim većem

26. 06. 2007. godine – završne reči stranaka

Suđenje prati i izveštava Mirjana Lazić, Fond za humanitarno pravo

Za današnji pretres pred Apelacionim većem bilo je predviđeno iznošenje završnih reči stranaka. Ipak, predsednica Apelacionog veća Azra Miletić obavestila je tužilačku stranu i prisutne u sudnici da je prehodnog dana Apelaciono veće dobilo zahtev za izuzeće celog veća koji je uputio branilac optuženog Bobana Šimšića. Javnost nije bila upoznata sa razlozima zbog kojih advokat Veljko Čivša traži izuzeće svih sudija veća. Apelaciono veće smatra da je ovaj zahtev neblagovremen, ali o tome će naknadno biti odlučeno.

Kako će o ovom zahtevu odlučivati drugo veće, pretres je odložen na neodređeno vreme.

Rasprava pred Apelacionim većem

9. 07. 2007. godine – završna reč tužioca

Suđenje prati i izveštava Mirjana Lazić, Fond za humanitarno pravo

Na prethodnom pretresu branilac optuženog podneo je zahtev za izuzeće celog veća, ali kako je pretres nastavljen pred istim neizmenjenim većem, može se zaključiti da je zahtev branioca odbijen.

Završna reč tužioca

Optužnica je potkrepljena dokazima koje je Tužilaštvo izvelo, činjenično i pravno zadovoljeni su svi elementi krivičnog dela koje se optuženom stavlja na teret. Izvedno je dovoljno dokaza na osnovu kojih Apelaciono veće može doneti zakonitu i pravičnu odluku o krivičnom delu i krivičnoj odgovornosti optuženog Bobana Šimšića i oglasiti ga krivim za krivično delo zločin protiv čovečnosti iz člana 172. Krivičnog zakona BiH. Bitna obeležja bića krivičnog dela zločin

protiv čovečnosti jesu postojanje širokog i sistematičnog napada usmerenog protiv civilnog stanovništva, znanje učinioca o postojanju takvog napada i dela učinioca koja čine deo tog napada, odnosno da su u vezi sa tim napadom. Saslušanjem, odnosno čitanjem iskaza 28 svedoka, 3 veštaka, unakrsnim ispitivanjem svedoka odbrane i iznošenjem pisмениh dokaza Tužilaštvo je predstavilo dokaze koji potvrđuju da se radnjama koje je počinio optuženi, a koje su navedene u dispozitivu precizirane optužnice, u celosti ostvaruju sva bitna obeležja krivičnog dela. Da je u vreme kada je optuženi počinio radnje koje mu se stavljaju na teret trajao širok i sistematičan napad Voske i Policije Republike Srpske, potpomognute snagama JNA i paravojnim formacijama iz Srbije i Crne Gore i da je taj napad bio usmeren prema nesrpskom civilnom stanovništvu na području opštine Višegrad i cele istočne Bosne proizlazi iz dokaza provedenih na pretresu protiv optuženog Bobana Šimšića i pravosnažnih presuda MKTJ donetih u postupcima protiv Biljane Plavšić, Mitra Vasiljevića i drugih. Na osnovu člana 4. Zakona o ustupanju predmeta od strane MKSJ tužilačka strana je predložila prihvatanje ove činjenice kao utvrđene. Ove činjenice su van razumne sumnje utvrđene i putem izjava saslušanih svedoka. Svi svedoci govorili su o progonu bošnjačkog stanovništva u opštini Višegrad koji je izvršen od strane lokalnih Srba, pripadnika paravojnih srpskih formacija i Vojske i Policije Republike Srpske u periodu od maja do septembra 1992. godine. Govorili su o razaranju domova, uništavanju kulturno-istorijskih objekata, pljačkanju, formiranju logora, ubistvima i silovanjima. U logorima koji su formirani u osnovnoj školi „Hasan Veletovac“ i Vatrogasnom domu u Višegradu zatvoreni Bošnjaci, muškarci, žene i deca, su omalovažavani i premlaćivani, u čemu je učestvovao optuženi Boban Šimšić. Svedoci su naveli i da su prevoženi kamionima od svojih sela do logora, pod pretnjom oružjem, a ne dobrovoljno kako je to Odbrana pokušala da dokaže.

Optuženi je pripadao srpskoj paravojnoj grupi koju je predvodio Milan Lukić i koja je počinila mnogobrojna ubistva i pljački civila u kritičnom periodu. Milan Lukić, Mitar Vasiljević i još dvojica muškaraca, pripadnika grupe, 07. juna 1992. godine na obali reke Drine ubili su sedam Bošnjaka. Ovo je dokazano presudom MKTJ koja je doneta u postupku protiv Mitra Vasiljevića. Zatim, 14. juna 1992. godine više od 60 Bošnjaka zatvoreni su u kući koja se nalazila u Višegradu, kuća je zapaljena, a oni koji su se pokušali spasiti iskakanjem kroz prozor ubijeni su na licu mesta.

Nitko od civila koji su živeli u selima u okolini Višegrada nije bio naoružan. Srpska vojska je mesecima pre zločina oduzimala oružje stanovništvu i njeni pripadnici su znali se radi o nebranjenim mestima. Iako to nije bilo opravdano vojnim potrebama, naoružani su upadali u sela, razarali, pustošili i ubijali civile. U selu Velji Lug ubijeno je na spavanju sedam civila, žene i jedna devetomesečna beba, dok su kuće i poljoprivredni objekti zapaljeni. Ovo potvrđuju i zapisnici sa ekshumacija i drugi dokazi, među kojima i izjave preživelih svedoka.

O tome da je zločin dobro prikrivan govore i masovne grobnice, u kojima su pronađena tela ubijenih Bošnjaka, a koje su pronađene na lokalitetu Slap u Žepi. Ekshumaciju tela i njihovu identifikaciju i obdukciju vršili su veštaci sudsko-medicinske struke, patolozi Ričard Klark (Richard Clark), Željko Cihlarž i Žujo Hamza, koji su u svojim pisмениm izveštajim objasnili uzroke smrti.

Nije se radilo o izolovanom incidentu, već o modelu ponašanja. Optuženi je bio policajac, kretao se po gradu i viđen je u društvu sa haškim optuženicima. Neosnovana je njegova odbrana da nije znao za plan širokog i sistematičnog napada na nesrpsko stanovništvo.

Svedoci optužbe su u svim bitnim delovima iskaza saglasni, ali ima i malih neslaganja, što potvrđuje da se oni nisu dogovarali i usaglašavali izjave. Njihova odstupanja u odnosu na ranije izjave date u istrazi rezultat su specifičnosti situacije, dvosmislenih pitanja odbrane, optužujućeg

tona branioca kada ih pita “Zašto ste promenili iskaz?!”, a sve u cilju zbunjivanja svedoka i njihove diskreditacije. Neki svedoci su otvoreno priznali da se plaše da svedoče. Ipak svi oni su ispričali šta su preživeli spontano i iskreno. Neki zbog bolesti, starosti i perioda od 14 godina koliko je proteklo od zločina nisu mogli da se sete svih pojedinosti. Važno je da su ostali dosledni u najbitnijim delovima. Svedoci su živeli u različitim selima, a svi su govorili o progonu.

Otežavajuće okolnosti su te da je optuženi učestvovao u zločinačkoj aktivnosti koja nije obuhvatala samo progon, već ubistva, prisilne nestanke, silovanja, nečovečna postupanja i to u jednom dužem vremenskom periodu. Takođe, otežavajuća okolnost je ta da je optuženi delovao u sastavu zloglasne grupe Milana Lukića, koju su činili najveći kriminalci tog vremena, a optuženi se ni jednom od njih nije distancirao. Za vreme postupka optuženi nije izrazio kajanje, niti je oštećenima koje su svedočile izjavio saučešće.

Tužilac je zatražio da Apelaciono veće optuženog oglasi krivim i kazni ga po zakonu. Olakšavajućih okolnosti nema i zbog toga tužilac traži kaznu dugotrajnog zatvora (45 godina) jer je jedino ona primerena stepenu njegove krivične odgovornosti.

Predlog Odbrane

Branilac optuženog predložio je Apelacionom veću da ukine pritvor optuženom Šimšiću. Kao obrazloženje izneo je da je na Savetovanju krivičara u Naumu sudija Ustavnog suda prof. dr Miodrag Simović iznao da su u toku izmene i dopune Zakona o krivičnom postupku BiH. Naime, član 132. stav 1. tačka d) nije u saglasnosti sa članom 5. Evropske konvencije o ljudskim pravima, pa samim tim je i protivna članu 2. stav 2. Ustava BiH. Kako je optuženi u pritvoru više godina na osnovu samo ove protivustavne odredbe, odbrana predlaže da pritvor bude ukinut.

Tužilac je izneo stav da se protivi ukidanju pritvora i da smatra da Apelaciono veće optuženom treba da produži pritvor do okončanja postupka.

Stav Apelacionog veća

Veće je podsetilo da 10. jula ističe rok za ispitivanje opravdanosti pritvora po službenoj dužnosti, tako da će tada doneti svoju odluku i pismeno obavestiti stranke u postupku.

Pretres je odložen zbog zauzetosti Apelacionog veća. Za sledeći pretres zakazano je iznošenje završne reči odbrane.

(Napomena: 10.07.2007. Apelaciono veće je donelo rešenje kojim je pritvor optuženog Bobana Šimšića produžen. Sledeća kontrola opravdanosti pritvora po službenoj dužnosti je 09. septembra 2007.)

Rasprava pred Apelacionim većem

14. 08. 2007. godine – objavljivanje presude

Suđenje prati i izveštava Mirjana Lazić, Fond za humanitarno pravo

Objavlivanje presude

Nakon većanja i glasanja Apelaciono veće je u prisustvu stranaka javno objavilo presudu, kojom je optuženog Bobana Šimšića oglasilo **krivim za krivično delo zločina protiv čovečnosti iz člana 172. stav 1. tačka h) u vezi sa tačkama a), e), f), g) i i) a sve u vezi sa članovima 29. i 31. KZ BiH**, pa ga je primenom navedenih zakonskih odredbu i članova 39., 42. i 48. KZ BiH osudilo **na kaznu zatvora u trajanju od 14 godina**. Optuženom se u kaznu zatvora na osnovu člana 56. KZ BiH uračunava vreme provedeno u pritvoru počev od 24.01.2005. pa do upućivanja na izdržavanje izrečene kazne. Optuženi se na osnovu člana 188. tačka 4 ZKP BiH osobađa od dužnosti plaćanja troškova postupka. Oštećeni se sa imovinsko-pravnim zahtevom upućuju na pranicu.

Obrazloženje odluke

Odluka se pretežno zasniva na iskazima svedoka, očevidaca i žrtava, i to kako svedoka optužbe tako i svedoka odbrane. Sud je pažljivo analizirao svaki iskaz pojedinačno a zatim i u vezi sa svim drugim iskazima i, u određenim slučajevima, i s materijalnim dokazima. Sud je posebno uvažio činjenicu da su svedoci svedočili o događajima s vremenskom distancom od deset i više godina, da su isti imali različite mogućnosti percepcije, da je za mnoge od njih ovo bilo traumatično iskustvo i da su mnogi imali negativan stav prema optuženom.

Prihvaćene su, kao utvrđene, činjenice iz pravosnažne presude MKTJ-a u predmetu protiv Mitra Vasiljevića.

Apelaciono veće je odbacilo tvrdnje odbrane da krivično delo zločin protiv čovečnosti nije bilo propisano u vreme izvršenja krivično-pravnih radnji, ukazujući na povredu načela zakonitosti, te posebno da radnje silovanja i prisilnog nestanka nisu ni prema međunarodnom običajnom pravu bile priznate kao radnje izvršenja ovog krivičnog dela. Apelaciono veće je podsetilo da su navedne radnje nesporno kriminalne radnje koje u vreme rata dobijaju osobine ratnog zločina, a kada je neka radnje propisana kao zločin u vreme kada je preduzeta, sudije imaju diskreciono pravo da takvu radnju, kada se ona odlikuje visokim stepenom okrutnosti, nehumanosti i uopšte zločinačkim ponašanjem, kvalifikuju kao zločin protiv čovečnosti. Sudije su se pozivale i na član 172. tačku k) koja predviđa generalnu klauzulu kojom su u zločin protiv čovečnosti obuhvaćena i sva druga neimenovana nečovečna dela slične prirode.

Prilikom odmeravanja kazne Aplaciono veće je uzeo u obzir težinu dela i njegove posledice, da se radilo o jednom od najtežih oblika povrede međunarodnog humanitarnog prava, brojnost dela i stepen krivične odgovornosti optuženog. Sudsko veće nije utvrdio posebnu okrutnost i upornost optuženog, ali je kao otežavajuću okolnost naglasilo da je on neke radnje počinio kao čuvar od koga se očekivalo da zaštiti civile koji su, zbog činjenice višednevnog zatvaranja, predstavljali posebno ranjivu kategoriju.

Kako optuženi nema pravo žalbe, **presuda je danom objavljivanja postala pravosnažna.**